

ADÎ KONKORDATODA REHİNLİ MALIN SATIŞ YASAĞI VE İSTİSNALARI

(Prohibition of the Sale by Auction of the Pledged Goods during the Ordinary Concordat Period and the Exceptions thereof)

Doç. Dr. Nesibe KURT KONCA¹

Dr. Öğr. Üyesi Seyhan SELÇUK²

ÖZ

7101 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'nun konkordatoya ilişkin maddelerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden birisi konkordato mühleti içerisinde rehinin paraya çevrilmesi yasağını düzenleyen İİK m. 295/I hükmüdür. İlgili düzenlemeye göre, rehin alacaklısı konkordato mühleti içerisinde borçluya karşı rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatabilir ancak, rehinli mal muhafaza altına alınamaz ve satışı yapılamaz. Bununla birlikte 7327 sayılı Kanun ile İİK m. 295'e ikinci fıkra eklenmek suretiyle rehinin paraya çevrilmesi yasağına birtakım istisnalar getirilmiştir.

Bu çalışmada, öncelikle konkordato mühleti içerisinde rehinin paraya çevrilmesi yasağı ve söz konusu yasağın geçerli olacağı zaman aralığı üzerinde durulmuştur. Daha sonra ise, yasağın kapsamına giren rehinli alacaklılardan ne anlaşılması gerektiği belirtilmiştir. Son olarak, mühlet içerisinde rehinin paraya çevrilmesi yasağının istisnaları, satışa izin verilmesi ve satışın ne şekilde yapılacağı ile satıştan elde edilen gelirin nasıl ödeneceği konuları ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Konkordato, Adî konkordato, Rehin, Rehinin Paraya Çevrilmesi Yasağı, Konkordato Mühleti.

ABSTRACT

Some amendments have been made to the provisions of Code of Enforcement and Bankruptcy (CEB) by Law No 7101 regarding concordat.

1 Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, E-Posta: nkurt@ankaya.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4638-613.

2 Antalya Bilim Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra-İflâs Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, E-Posta: selcukseyhan07@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5074-6722.

One of the amendments is to regulate the prohibition of sale by auction of pledges within the concordat period under the first paragraph of article 295 of CEB. According to the relevant regulation, pledgees may initiate proceedings against the debtor by converting the pledge into money within the concordat period but no protection measures can be taken and the sale by auction of the pledged property cannot be realized. With the Law No 7327 some exceptions have been accepted to the prohibition of the sale by auction of pledged goods by adding a second paragraph to article 295 of CEB.

This study will, firstly, emphasize on the prohibition of sale by auction of the pledged goods within the concordat period, and the time period in which the said prohibition will be valid. It will then consider what should be understood from the pledge creditors within the scope of the prohibition. Finally, the exceptions to the prohibition of sale by auction of the pledged goods within the concordat period, and how the sale process will be fulfilled and the distribution of the income will be discussed.

Keywords: Concordat, Ordinary Concordat, Pledge, Prohibition of the Sale by Auction of Pledged Goods, Concordat Period.

GİRİŞ

İcra ve iflâs hukukunda, rehinle teminat altına alınan alacaklar, kolektif bir cebri icra kurumu olan konkordatoda, özel olarak geçmişten bu yana himaye edilmekte; diğer alacaklardan farklı şekilde değerlendirilmektedir³. Alacağı rehinle temin edilmiş alacaklıların rüçhan hakkı, onların, konkordatoda diğer alacaklılardan daha avantajlı bir konumda olmasını sağlamaktadır.

7101 sayılı Kanun değişikliğinde, konkordato mühleti verilmesinin rehinli alacaklara etkisi bakımından 4949 sayılı Kanun'daki hüküm korunmakla birlikte, 7327 sayılı Kanun ile rehinli malların satış yasağına birtakım istisnalar getirilmiştir.

Buna göre, rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek ya da muhafazası masraflı olacaksa, İİK m. 297/II'de öngörülen usüle göre satışına izin verilebilir ve satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin bedeli kadar ödeme yapılır. Anılan değişikliğin gerekçesinde⁴, madde

3 GÜRDOĞAN, Burhan, *Türk-İsviçre İcra ve İflâs Hukukunda Rehinin Paraya Çevrilmesi*, Ankara 1967, s. 107.

4 (<https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss266.pdf>) (Erişim: 20.07.2021).

metninin tekrarı ile yetinilmiş ve fıkranın düzenlenme amacı maalesef belirtilmemiştir. Lâkin, rehinli malların satılabilmesinin mümkün olduğu vurgulanmıştır. Kanaatimizce, yapılan değişiklik alacaklı ve borçlular arasındaki menfaatler dengesini korumaya yöneliktir. Zira, genel kural rehinli malların satışının yasaklanması olup, bu suretle; borçlunun malvarlığı korunmakta ve böylece onun ekonomik faaliyetlerinin devamı sağlanmaktadır. Ayrıca Kanun değişikliğiyle, bu amaçla bağdaşır şekilde borçlunun ekonomik faaliyetlerinin devamı için gerekli görülmeyen bu sebeple de konkordato projesinde borçlu tarafından kullanılması öngörülmemen rehinli malların satılması mümkün hâle getirilmiştir. Keza, kıymeti hızla düşen veya muhafazası masraflı olan malların satışına izin verilmesi de hem alacaklılar hem de borçlu bakımından lehe sonuçlar doğurmakta; menfaatler dengesini sağlamaya elverişli nitelik taşımaktadır. Değişikliğin odak noktasında alacaklılar⁵ ile borçlu arasındaki menfaatler dengesinin sağlanması bulunduğundan ilgili hükümlerin yorumlanmasında icra ve iflâs hukukunun temel ilkesi olan menfaatler dengesinden hareket edilmelidir.

Diğer taraftan anılan değişiklik, rehinli alacaklıların konkordato sürecinden adî alacaklılara göre daha az etkilenmesine imkân vermektedir. Ancak, rehinli alacaklıların, konkordato mühletinde tam olarak korunduğunu söylemek de mümkün değildir. Zira, rehinli alacaklılar için rehinli malın satışının istenebileceği hâller kanunda sınırlı sayıda düzenlenerek mahkemenin izin vermesi için konkordato komiserinin görüşünün alınması ve teşkil ettiği hâllerde alacaklılar kurulunun muvafakat vermesi zorunlu tutularak, rehinli malların satışına istisna getirilmiştir. Bu sebeple, rehinli alacaklıların, adî alacaklılara göre konkordato sürecinde tam bir korumaya sahip olduklarından bahsedilemez.

I. REHİNLİ MALIN MÜHLET⁶ İÇİNDE SATIŞ YASAĞI

Konkordato esas itibariyle, mali durumu bozulan ve elinde olmayan sebeplerle ekonomik varlığı tehlikeye giren borçlular için iyileşme amacına hizmet eden bir müessesedir. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi

5 Burada sadece akla rehinli alacaklılar gelmemeli aynı zamanda adî alacaklıların menfaatlerinin de korunduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Şöyle ki rehinli malların değer kaybetmesinin veya daha fazla masraf çıkarmasının yahut faiz kalemlerinin artmasının önüne geçilmek suretiyle, borçlunun malvarlığının azalması engellenmektedir. Böylece adî alacaklılara en kötü ihtimal olan iflâs hâlinde dahi daha fazla tahsilat imkânı sağlanarak onların da menfaati korunmaktadır.

6 Mühlet kavramı için bkz., aşa. II.

için, borçlunun rahat hareket edebilmesi ve alacaklılarının baskısı altında kalmadan konkordato projesinin hayata geçirilmesinin sağlanması gerekmektedir. Bu çerçevede, kanun koyucu, borçluya konkordato mühleti verilmesini öngörmüş ve mühlet süresince de borçlunun malvarlığının korunmasını sağlamak için alacaklılar bakımından birtakım sınırlamalar getirmiştir⁷. Bu sınırlamalardan en önemlisi, takip yasağı⁸ olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre, mühlet içerisinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur (İİK m. 294/I)⁹. Bu düzenleme, esas itibarıyla konkordato projesinin gerçekleştirilebilmesine ve projeye göre adî alacaklıların¹⁰ alacaklarının ödenmesine hizmet etmektedir. Bununla birlikte, takip yasağı, mutlak bir yasağı ifade etmemektedir. Yasağın istisnalarından birisini rehinli alacaklılar oluşturmaktadır. Nitekim, İİK m. 295/I'de, mühlet içerisinde rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlatılmış olan takiplere devam edilebilir düzenlemesi yer almaktadır.

Rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip zorunluluğunun istisnalarının (İİK m. 45/2/3/4; TTK m. 1379) burada uygulanmayacağı kanaatindeyiz.

- 7 Kesin mühletin sonuçları hakkında bkz., ATALI, Murat, “*Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları*”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, Editör Prof. Dr. Muhammet Özekes, İstanbul 2018, s. 85 vd.
- 8 Yasakla ifade edilmek istenen, borçlu aleyhine konkordato talebinden sonra icra ve iflâs takibinin başlatılmaması olmayıp, borçluya karşı icra takip işlemlerinin yapılamamasıdır (7101 sayılı Kanun'un 14. m. gerekçesi). Takip yasağının kapsamına, konkordato mühletinden önce doğan borçlunun malvarlığına ilişkin adî alacaklar ile mühlet kararı verildikten sonra komiserin onayı olmaksızın doğan alacaklar girmektedir (ALBAYRAK, Hakan, *İflâs Dışı Adî Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları*, Ankara 2020, s. 212). Takip yasağıyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz., TUNÇ YÜCEL, Müjgan, *Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, İstanbul 2020, s. 126 vd.; SARİŞÖZEN, Serhat, *Konkordato*, 5.B., Ankara 2021, s. 306 vd.; ALBAYRAK, s. 211 vd.; DURAN, Rukiye, *Konkordato Mühleti ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları*, Ankara 2020, s. 162 vd.; ŞAHİN, Çağatay Serdar: *Amerikan Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları*, İstanbul 2020, s. 238 vd.
- 9 Takip yasağı, geçici mühlet kararının verilmesiyle başlar (karş., İİK m. 288/I) ve asliye ticaret mahkemesinin bu konuda bir karar vermesine de ihtiyaç göstermez (PEKCANİTEZ, Hakan/ ERDÖNMEZ, Güray, 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul 2018, s. 93; ÖZEKES, Muhammet, “*Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı*”, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, Editör Prof. Dr. Muhammet Özekes, İstanbul 2018, s. 79; TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 128; ALBAYRAK, s. 212; ALTAY, Sümer/ESKİOCAK, Ali, *Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku*, 5. B., İstanbul 2019, s. 156).
- 10 Adî alacakla, şahsî haklar ifade edilmekte olup, aynı haklar bunun kapsamında değerlendirilemez (POSTACIOĞLU, İlhan E., *Konkordato*, İstanbul, 1965, s. 104; TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 141; ALTAY/ESKİOCAK, s. 153).

Şöyle ki, alacak hem rehinle temin edilmiş hem de kambiyo senedine bağlanmış ise, alacaklının konkordato mühletinde sadece rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takibe başvurabilme imkânı vardır; ancak, alacaklı, kambiyo senetlerine mahsus haciz yoluyla takip yapamaz. Zira, İİK m. 295'te rehinli alacaklara ilişkin istisna dar yorumlanmalıdır. Ayrıca, bu istisna rehinli malların paraya çevrilmesine ilişkin olup, haciz yapılıp borçlunun rehinli mallar dışında başkaca mallarının takibe konu olmamasına ilişkindir. Bu sayede aynî hak olan rehin hakkı ve rehinli mallara ilişkin belirlilik korunmaktadır.

Rehin hakkı, hak sahibinin bir alacağını güvence altına alan ve alacağın ödenmemesi hâlinde rehin konusunu oluşturan şeyin (veya hakkın) satılması suretiyle elde edilecek paradan doğrudan ve öncelikli olarak alacaklının alacağının karşılanması yetkisini vermektedir¹¹. Bu yönüyle rehin hakkı, hak sahibine mal üzerinde doğrudan hâkimiyet sağlayan bir aynî hak olduğundan, rehnedilen şeyin malikinin aracılığına gerek olmaksızın rehlin paraya çevrilmesini talep etme imkânı sunmaktadır. Rehlin hakkının, sınırlı bir aynî hak olması ve sahibine doğrudan hâkimiyet sağlamanın bir sonucu olarak rehin hakkı, hak sahibi alacaklıyı, diğer alacaklılardan öncelikli bir konuma getirmektedir.

Rehinli alacaklılar, konkordatoya tâbi olmayacak olsa bile, rehlin konusunun, konkordato projesi bakımından önemli olma ihtimalinin de göz ardı edilmemesi gerekmektedir¹². Bu anlamda, borçlunun malvarlığını oluşturan ve rehin konusu yapılmış olan şey konkordato projesinin başarıya ulaşabilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Dolayısıyla, bir yandan konkordatonun başarıya ulaşması için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekirken diğer yandan da sınırlı bir aynî hak olan rehin hakkına konkordato bakımından ayrık bir hukukî durumun yaratılması kaçınılmaz olmaktadır. Bu bağlamda, konkordato projesinin başarıya ulaşmasının engellenmemesi gözetilirken, rehinli alacaklının hakkının da ihlal edilmemesi için menfaatler dengesine dikkat edilmelidir.

11 OĞUZMAN, Kemal M./SELİÇİ, Özer/OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, **Eşya Hukuku**, 16.B., İstanbul 2013, s. 881; SİRMEN, A. Lale, **Eşya Hukuku**, Ankara 2013, s. 35,548.

12 Öztekin, Selçuk, **İflâsın Ertelenmesi**, İstanbul 2007, s. 66; YEŞİLOVA, Bilgehan, **Yeni Konkordato Hukuku**, Editör: Prof. Dr. Selçuk Öztekin, 2.B., Ankara 2019, s. 364. Benzer yönde bkz., AKİL, Cenk, "Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre)", **TBB D** Y. 2019, S. 141, s. 234; DURAN, s. 192. Ayrıca bkz., TANRIVER, Süha, "4949 Sayılı İcra Ve İflâs Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Adı Konkordato İle İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti Ve Değerlendirilmesi", **TBB D** Y. 2004, S. 51, s. 77.

Menfaatler dengesinin gerçekleştirilebilmesi için, kanun koyucu, esas itibarıyla İİK m. 295'te rehinli alacaklılar bakımından takip yasağına istisna getirmiş; ancak, söz konusu istisnanın uygulandığı hâllerde bile, bu takip nedeniyle muhafaza tedbirlerinin alınamayacağı ve rehinli malın satılamayacağı kuralını kabul etmiştir¹³. Görüldüğü üzere, malvarlığına ilişkin adi alacaklardan farklı olarak, burada takip yapılması veya başlatılmış takibe devam edilmesi yasaklanmamış¹⁴; sadece, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipte muhafaza tedbirleri alınamayacağı ve rehnin paraya çevrilemeyeceği belirtilmiştir. Bu düzenlemeyle kanun koyucu, rehinli alacaklının eşya hukuku bağlamında sahip olduğu doğrudan hâkimiyet hakkına bir sınırlama getirmiştir¹⁵. Kanun koyucunun buradaki amacı borçlunun ekonomik hayatını ve ticarî faaliyetlerini devam ettirmesini sağlamak suretiyle konkordatonun başarıya ulaşmasını temin etmektir. Zira, rehinli mal borçlunun işletmesi için önemli olabilir ve onun satılması, borçlunun ekonomik varlığını olumsuz yönde etkileyebilir¹⁶. Kanundaki düzenlemeyle, borçlu, sahibi olduğu rehinli malları kullanarak konkordato projesini gerçekleştirebilir. Ayrıca, başlatılan veya başlatılacak böyle bir takipte, muhafaza tedbiri alınmaması veya rehinli malın satışının yasaklanması yoluyla, İİK m. 308/h gereğince, rehinli alacaklılarla müzakere yürütülüp yapılandırmaya gidilmesi sağlanmak istenmiştir. İİK m. 295/1'de böyle bir sınırlama öngörülmemiş olsaydı, rehinli alacaklıların müzakereye yanaşmama ihtimaliyle karşılaşılması muhtemel olurdu¹⁷.

Takip başlatılmasına izin verilmesinin sebebi, projenin başarıya ulaşmaması hâlinde rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipte belli bir aşamaya gelen rehinli alacaklının daha fazla zaman kaybetmeden rehinli malın satış işlemlerini gerçekleştirebilmesinin sağlanmak istenmesidir¹⁸.

13 ÖZTEK, *İflâsın Ertelenmesi*, s. 66; AKİL, *Sonuçlar*, s. 234; DURAN, s. 192.

14 Mühlet sırasında rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabilmesine imkân verilmesi, İİK m. 302/IV'deki düzenlemeyle uyumludur. Zira, ilgili maddede, "*rehinle temin edilmiş olan alacaklar, 298 inci madde uyarınca takdir edilen kıymet sonucunda teminatsız kaldıkları kısım için hesaba katılırlar.*" Bkz., PEKCANİTEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral/ÖZEKES, Muhammet, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, İstanbul 2021, s. 510; KÖROĞLU, Anıl, "*Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m. 295)*", *İstanbul Hukuk Mecmuası* Y. 2020, S. 1, s. 144.

15 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 368.

16 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 364; AKİL, Cenk, *Sorularla Adi Konkordato*, Ankara 2019, s. 234; KÖROĞLU, s. 156; SARISÖZEN, s. 382; DURAN, s. 192.

17 TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 225.

18 GÜLER, Mikdat/KABAKÇI, Mahmut, "*Adi Konkordatoda Rehinli Alacaklıların Hukuki Durumu*", *İBD* Y. 2004, S. 1, s. 95; GÖKÇEN, Onurcan, *Konkordatoda Rehinli ve Finansal Kiralamaya Konu Mal ve Alacaklıların Hukuki Durumu*, Altınbaş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019, s. 41.

Kanun koyucu, ilgili düzenlemede iradesini açık bir şekilde ortaya koyduğundan, asliye ticaret mahkemesinin, mühlet kararı verirken, borçlu aleyhine rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılamayacağına ilişkin karar vermesine de ihtiyaç yoktur¹⁹. Mahkemenin ayrıca, mühlet kararıyla birlikte borçlu aleyhine rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılamayacağına ilişkin kanun hilafına bir karar vermesi de mümkün değildir²⁰. Zira, söz konusu kural rehinli alacaklıyı korumaya yönelik mutlak olarak düzenlenmiş bir kuraldır.

Rehinli alacaklılar bakımından gözetilen menfaatler dengesinin bir diğer yansımaları ise, 7327 sayılı Kanun ile kabul edilmiş olan 295. maddenin II. fıkrası oluşturmaktadır²¹. Fıkarda belirtilen şartların gerçekleşmesi hâlinde rehnin paraya çevrilmesi yasağının istisnası ortaya çıkar ve konkordato mühleti içerisinde dahi, rehinli mal satılabilir. Bu düzenleme ile aslında bir bakıma, İİK m. 295/I'de rehin hakkına getirilen sınırlamanın yumuşatıldığı söylenebilir.

Mehaz kanun olan İsviçre İcra ve İflâs Kanunu değerlendirildiğinde, İİK m. 295'in karşılığının Art. 297 SchKG olduğu söylenebilir. İsviçre'de de, konkordato mühleti içerisinde alacaklıya karşı takip yapılması veya daha evvel başlatılmış olan takiplere devam edilmesi yasaklanmıştır. Ancak, taşınmaz rehniyle güvence altına alınmış alacaklar bakımından takip yasağına istisna getirilmiştir. Lâkin, rehinli taşınmazın paraya çevrilmesi istisnaya dâhil değildir. Bu çerçevede, taşınmaz rehniyle güvence altına alınmış alacaklar için takip yapılabilirdiği hâlde, bu takipte rehinli taşınmazın paraya çevrilmesi istenemez (Art. 297/1 SchKG)²². Türk Hukukunda, konkordatoda takip yasağının istisnası olan rehinli alacaklarda malın taşınır ya da taşınmaz olmasına ilişkin bir ayırım yapılmazken; İsviçre'de sadece taşınmaz rehninde takip yapılabileceği kuralı kabul edilmiştir. Diğer taraftan, İsviçre Hukukunda çalışma

19 SARISÖZEN, s. 382. İflâsın ertelenmesi bakımından benzer bir görüş için bkz., Öztekin, İflâsın Ertelenmesi, s. 102; PEKCANİTEZ, Hakan, "İflâsın Ertelenmesi" Prof. Dr. Hakan Pekcanitez Makaleleri II, İstanbul 2016, s. 48; KÖROĞLU, s. 143,144. İflâsın ertelenmesinden farklı olarak, konkordatoda rehinli malın satış yasağının gündeme gelebilmesi için herhangi bir teminat gösterilmesi aranmamıştır. Teminat aranmamış olması öğretide eleştirilmektedir (SARISÖZEN, s. 379).

20 SARISÖZEN, s. 382; KÖROĞLU, s. 144. İflâsın ertelenmesi kararı verilirken rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılamayacağına ilişkin bir karar verilemeyeceğine ilişkin bkz., ÖZTEK, İflâsın Ertelenmesi, s. 105; PEKCANİTEZ, s. 48.

21 Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz., a.Şa. IV.

22 UMBACH-SPAHN, Brigitte/KESSELBACH, Stephan/BOSSART, Stefan, **Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Art. 297 SchKG, SK - Schulthess Kommentar**, 4. Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3. Auflage von Carl Jaeger, 2017, s. 1727, Swisslex (Erişim: 02.09.2021).

konumuz olan rehinli malın satışına izin verilmesine ilişkin İİK m. 295/II benzeri bir hüküm bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Art. 298/2 SchKG uyarınca, konkordato mahkemesinin veya alacaklılar kurulunun izni ile işletmenin devamlı tesisatının satılabilmesi mümkündür²³. Ancak, İsviçre öğretisinde Häusermann ve Hofer²⁴, rehinli malın konkordato projesinin gerçekleştirilmesi için gerekli olmadığı ve paraya çevrilmesinin borçlu ile alacaklıların menfaatine olduğu (örneğin rehinli malın değerinin düştüğü) hâllerde, konkordato mahkemesinin, konkordato komiserinin görüşünü alarak, rehinli malın paraya çevrilmesine izin verebileceğini savunmaktadır.

Türk Hukukunda yapılan bu düzenlemeyle, rehinli alacaklılara mühlet içerisinde rehinli malın satışını ve alacağın tahsilini sağlama imkânı tanınarak, İsviçre Hukukuna nazaran kanunla rehinli alacaklılara sağlanan koruma genişletilmiştir. Ancak, satışa izin verilmesi, bu hususta İİK m. 295/II'de öngörülen şartlar²⁵ değerlendirildiğinde, sadece rehinli alacaklılar bakımından değil; adî alacaklılar ile borçlu arasındaki menfaatler dengesini de korumaktadır.

II. İİK MADDE 295 HÜKMÜNÜN ZAMAN BAKIMINDAN KAPSAMI

Rehlin paraya çevrilmesi yasağının işlerlik kazanacağı zaman bakımından, akla ilk etapta mahkemeye konkordato başvurusunda bulunulduğu an²⁶ veya kesin mühlet kararının verildiği an gelebilirse de, kanunun diğer maddeleri dikkate alınmadan yapılacak böyle bir değerlendirme yanlış olur. Rehlin paraya çevrilmesi yasağı "*kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçları*" başlığı altında düzenlenmiş olmakla birlikte, bu konuda sağlıklı bir değerlendirme yapılabilmesi için, hükmün İİK m. 288/I ile birlikte değerlendirilmesi gerekir. Zira, ilgili düzenlemede "*geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını*

23 UMBACH-SPAHN, Brigitte/KESSELBACH, Stephan/BOSSART, Stefan, **Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Art. 298 SchKG, SK - Schulthess Kommentar**, 4. Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3. Auflage von Carl Jaeger, 2017, s. 1743, Swisslex (Erişim: 27.09.2021).

24 HÄUSERMANN, Marco/HOFER, Urs, **Pfandrechte in der Insolvenz / III. Pfandrechte in der Insolvenz / 2. - 4., Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VII, EIZ - Europa Institut Zürich**, 2016, s. 27,28, Swisslex (Erişim: 27.09.2021).

25 Konuyla ilgili ayrıntılı bilgi için bkz., aşa. IV.

26 Takip yasağının başlama anıyla ilgili olarak, konkordatonun mahkemeden talep edildiği anın esas alınması gerektiğini öğretilen ifade eden bir görüş olmakla birlikte (TUNÇ YÜCEL, **Mühletin Sonuçları**, s. 68), çoğunluk tarafından takip yasağının geçici konkordato mühletinin verildiği an olduğu belirtilmektedir (AKİL, **Konkordato**, s. 230; ALBAYRAK, s. 212; SARISÖZEN, s. 307; DURAN, s. 167; ŞAHİN, s. 240).

doğurur” hükmü öngörülmektedir. Buna göre, mademki geçici mühlet, kesin mühletle aynı sonuçları doğurmakta, İİK m. 295’te kabul edilen rehnin paraya çevrilmesi yasağının da geçici mühlet kararıyla birlikte başlayacağı kabul edilmelidir²⁷. Kanun koyucunun iradesi de bu yönde olduğu için, 7327 sayılı Kanun değişikliğinin gerekçesinde, “geçici veya kesin konkordato mühleti içinde, fıkra da belirtilen koşulların bulunması durumunda ve yine Kanundaki usûle göre rehinli malın satılabilmesi imkânı açıkça düzenlenmektedir” denilmek suretiyle yasağın ve istisnaların aslında geçici mühlet kararıyla başlayacağı açık bir şekilde belirtilmiştir. Bu düzenlemede, kanun koyucu, yasağın işlerlik kazanacağı süreyi geçici mühlet kararının verilmesiyle başlatarak, yasağın etkisini genişletmiştir²⁸.

Yasak, geçici mühlet kararının verilmesiyle başlayacağından, mahkeme, geçici mühlet kararı verirken mühlet kararını saat ve dakika olarak kararında belirtmelidir²⁹. Ayrıca yasağın işlerlik kazanması bakımından, kanunda ayrı bir düzenleme öngörülmendiğinden, mühlet kararının ilân edilmiş olması da gerekmemektedir³⁰. Bu bağlamda geçici mühlet kararının verilmesinden önce rehinli mal satılmışsa, bu satış geçerli kabul edilmeli; mühlet içerisinde satış bedeli de artık rehinli alacaklıya ödenmelidir.

Geçici mühlet kararı verilmesiyle birlikte başlayan yasak, kesin mühlet süresince (karş., İİK m. 289/III-V) devam edeceği gibi, mahkeme tarafından kesin mühlet devamina karar verilmesi hâlinde de (İİK m. 304/II) sürer³¹. Eğer konkordato mühleti kaldırılacak olursa, bu kararla birlikte mühletin etkileri ortadan kalkacağından, rehnin paraya çevrilmesi yasağı da bu kararla birlikte sona erer³². Ayrıca mahkemenin kesin mühlet talebini reddetmesi hâlinde de mühletin etkileri kendiliğinden sona ereceğinden³³, rehnin paraya çevrilmesi mümkün hâle gelir.

27 PEKCANITEZ/ERDÖNMEZ, s. 33; YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 384; SARISÖZEN, s. 315; ALTAY/ESKİOCAK, s. 156; KÖROĞLU, s. 145; ŞAHİN, s. 240.

28 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 384.

29 PEKCANITEZ/ERDÖNMEZ, s. 31; TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 22, d.pn.,5, ve s. 126. “Ankara 2. Asliye Ticaret Mahkemesi’nin 2018/703 Esas sayılı dosyasından verilen geçici mühlet kararı ise 05/10/2018 tarih saat 16:48’de yazdırıldığı ve bu kararın saat 17:04’de (Uyaptan) onaylandığı anlaşılmaktadır. Bu durumda söz konusu takip geçici mühlet kararından önce başlatıldığından takibin iptali gerekmez. İİK’nun 294. Maddesine aykırı olarak geçici mühlet içerisinde takip başlatıldığından söz edilemez...” Antalya BAM 12 HD, 10.07.2019 T, 795 E, 2032 K (e-uyar Erişim: 12.08.2021).

30 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 384; KÖROĞLU, s. 145.

31 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 384, 385; KÖROĞLU, s. 145.

32 KÖROĞLU, s. 145,146.

33 TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 26.

Mühlet içerisinde iflâs açılacak olursa veya mahkeme mühleti kaldırıp re'sen iflâsa karar verecek olursa, mühlet ve onun etkileri sona ereceğinden³⁴, rehnin paraya çevrilme yasağı da ortadan kalkar.

Şartların gerçekleşmesi sebebiyle konkordato tasdik edilirse, yasağın da tasdik kararıyla birlikte sona ereceğinin kabul edilmesi gerekmektedir. Nitekim, İİK m. 307/I'de, borçlunun talebi üzerine tasdik kararında rehinli malın satışının, karardan itibaren bir yılı geçmemek üzere şartların gerçekleşmesi halinde ertelenebileceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, mademki mahkeme tarafından rehinli malın satış yasağı tasdik kararından itibaren bir yıl süreyle ertelenebiliyor; o hâlde, tasdik kararıyla birlikte İİK m. 295'te öngörülen yasağın kalktığı sonucuna varılmalıdır³⁵.

Konkordatonun tasdiğiyle rehnin paraya çevrilme yasağı sona ermekle birlikte, bu konuda değerlendirme yapılırken İİK m. 308/c'deki düzenleme de dikkate alınmalıdır. Zira, kanun koyucu İİK m. 308/c'de, tasdik kararıyla konkordatonun derhâl bağlayıcı hâle geleceği kuralını kabul ettikten sonra, bu kurala bir istisna getirerek konkordato projesinde alacaklıların aksini öngörmesi hâlinde, konkordato projesinin tasdik kararının kesinleşmesiyle birlikte bağlayıcılık kazanacağını ve bu ana kadar mühletin etkilerini devam ettireceğini hüküm altına almıştır³⁶. Ancak bu son ihtimalde bile, kanunda öngörülen istisnaların saklı olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla, İİK m. 307/I düzenlemesi, İİK m. 308/c'de yer alan "*kanunda öngörülen istisnalar*"dan biri olarak yorumlanmalı ve rehnin paraya çevrilmesi yasağının, tasdik kararı verilmesiyle ortadan kalkabileceği kabul edilmelidir³⁷. Böylece tasdik edilen konkordato projesinde, tasdik kararının kesinleşmesiyle konkordatonun bağlayıcı hale geleceğinin kararlaştırılması da, satış yasağı süresi bakımından herhangi bir etki yaratmayacaktır³⁸.

34 TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 26.

35 KÖROĞLU, s. 146; SARISÖZEN, s. 385.

36 Düzenlemenin eleştirisi için bkz., YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 385.

37 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 385-387; KÖROĞLU, s. 147,148; SARISÖZEN, s. 385. Öğretide, konkordatonun tasdiği kararının kesinleşmesi tarihi de bir ihtimal olarak değerlendirilmiştir. Bkz., KÖROĞLU, s. 147.

38 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 387; KÖROĞLU, s. 147; SARISÖZEN, s. 385. Bu yorumun benimsenmesinin, konkordatonun bağlayıcı hale gelip hükümlerini henüz doğurmadığı bir dönemde rehinli malın satılması sonucunu beraberinde getireceği ve konkordatonun uygulanmasını anlamsızlaştırabileceği yönünde eleştiri için bkz., KÖROĞLU, s. 147,148.

III. İİK MADDE 295 HÜKMÜNÜN REHİNLİ ALACAKLILAR BAKIMINDAN KAPSAMI

Adî konkordatoda rehinli alacaklıları konu alan İİK m. 295'in başlığı "*Kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçları*" şeklindedir. Madde metninde ise, kanun koyucu rehinle temin edilmiş alacaklar ve rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerden, rehinli malın satışından ve rehin bedelinin ödenmesinden bahsetmektedir. Dolayısıyla, ilgili kanun maddesinin temel konusunu rehinli alacaklılar oluşturmaktadır.

A. Rehlinli Alacak Kavramı

İİK m. 295'te, genel olarak "*rehinle temin edilmiş alacaklar*"dan bahsedildiği ve herhangi bir sınırlamaya gidilmediği için, rehin kavramı İİK m. 23'teki düzenleme esas alınarak değerlendirilmelidir³⁹.

İlgili düzenlemede, "*ipotek*" tabiri; ipotekleri, ipotekli borç senetlerini, irat senetlerini, eski hukuk hükümlerine göre tesis edilmiş taşınmaz rehinlerini, taşınmaz mükellefiyetlerini, bazı taşınmazlar üzerindeki hususî imtiyazları ve taşınmaz eklenti üzerine rehin muamelelerini; "*taşınır rehni*" tabiri ise, teslimine bağlı rehinleri, TTK m. 940'ta öngörülen rehinleri, ticarî işlemlerde taşınır rehnini⁴⁰, hapis hakkını, alacak ve sair haklar üzerindeki rehinleri; sadece "*rehin*" tabiri, "*ipotek*" ve "*taşınır rehni*" tabirlerine giren bütün taşınır ve taşınmaz rehinlerini kapsamaktadır.

39 ULUKAPLI, Ömer, "*Konkordatonun Sonuçları*", **SÜHFD** Y. 2000, S. 1-2, s. 20; ATALAY, Oğuz/ATALI, Murat/ERDOĞAN, Ersin, "*Üçüncü Kişi Rehniyle Güvence Altına Alınmış Olan Alacakların Borçlunun Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınmayacağı Meselesi*", <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisi-rehniyle-guvence-altina-alinmis-olan-alacakların-borçlunun-konkordato-nisabında-dikkate-alinip-alınamayacağı-meselesi/> (Erişim: 16.08.2021); TUNÇ YÜCEL, **Mühletin Sonuçları**, s. 225; AKİL, **Konkordato**, s. 233, dpn.,43; YEŞİLOVA, **Öztek-Konkordato Şerhi**, s. 375; SİMİL, Cemil, **Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları**, İstanbul 2020, s. 127; KÖROĞLU, s. 143, dpn., 8; ŞAHİN, s. 243; DURAN, s. 190. İflâsın ertelenmesinin yürürlükte olduğu dönemde, erteleme kararının sonuçlarını düzenleyen İİK m. 179/b, taşınır, taşınmaz veya ticarî işletme rehniyle temin edilmiş alacaklar için rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılabileceğini düzenlenmekteydi. Buradan hareketle öğretilde, İİK m. 179/b'nin İİK m. 23'ten farklı olarak rehin kavramının kapsamını daralttığı yorumu yapılmıştır (PEKCANITEZ, s. 47; MUŞUL, Timuçin, **İflâsın Ertelenmesi**, 2.B., İstanbul 2010, s. 228,229). Diğer görüş ise, iflâsın ertelenmesinin sadece sermaye şirketleri ve kooperatifler bakımından öngörülmesi nedeniyle, ilgili düzenlemede ticarî işletme rehni tabirinin özellikle vurgulandığını, daraltıcı yorum yapılmaması gerektiğini ve rehin kavramını İİK m. 23'te öngörülen şekilde anlamak gerektiğini savunmuştur (ERMENEK, İbrahim, **İflâsın Ertelenmesi**, 2.B., Ankara 2010, s. 362).

40 Kanun her ne kadar "*ticarî işletme rehni*" tabirini kullanıyor olsa da öğretilde kabul edilen görüşe göre, bundan anlaşılması gereken ticarî işlemlerde taşınır rehni (ATALI, Murat/ERMENEK, İbrahim/ERDOĞAN, Ersin, **İcra ve İflâs Hukuku**, 3.B., Ankara 2020, s. 15).

Konkordato mühleti içerisinde, İİK m. 23 çerçevesinde ipotek ve taşınır rehni kavramlarının kapsamına giren bütün taşınmaz ve taşınır rehinleri bakımından, rehni paraya çevrilmesi yoluyla takip yapılması mümkündür⁴¹.

B. Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'nun İİK Madde 295'in Kapsamına Etkisi

Rehin hakkı, hak sahibine alacağın ödenmemesi durumunda rehin konusu malı paraya çevirerek alacağını elde etme hakkı tanımakla birlikte, ticarî işlemlerde taşınır rehni söz konusu olduğunda, bu kuraldan ayrılmıştır. Buna göre, rehin alacaklısının, Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu (TİTRK) m. 14 çerçevesinde⁴², üzerinde rehin hakkı kurulan malın İİK m. 24 uyarınca mülkiyetinin kendisine devredilmesini veya alacağın, 5411 sayılı Kanun uyarınca faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerine devredilmesini ya da zilyetliğin devrine konu olmayan varlıklarda kiralama ve lisans hakkının kullanılabilmesini isteme veyahut genel hükümler çerçevesinde icra takibi başlatılabilme haklarına sahip olduğu kabul edilmiştir. Bu çerçevede özellikle ticarî işletme işleten borçlunun ticarî işletmesindeki taşınır varlıkları⁴³ üzerinde rehin tesis etmiş ve borçluya mahkeme tarafından daha sonra konkordato mühleti verilmiş olması ihtimal dahilinde olduğundan, borçluya verilen konkordato mühletinin ticarî işlemlerde taşınır rehnini nasıl etkileyeceği ve İİK m. 295'in burada uygulama alanı bulup bulamayacağı sorusu gündeme gelmektedir.

1. Rehnedilenin Mülkiyetinin Devri

Ticarî işlemlerde taşınır rehni alacaklısının sahip olduğu haklardan ilki, üzerinde rehin hakkı kurulan malın İİK m. 24 uyarınca mülkiyetinin

41 KURU, Baki, *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, Ankara 2013, s. 1464; YEŞİLOVA, *Öztek-Konkordato Şerhi*, s. 375; ALTAY/ESKİOCAK, s. 168; DURAN, s. 190,191.

42 Maddede belirtilen hakların seçimlik hak olduğuna ilişkin bkz., HASIRCI, Hakan, "6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'nun İcra ve İflâs Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi", *BATİDER Y. 2017, S. 2, s. 223*; GÜMÜŞ, Mustafa Alper, "6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Bakımından Temerrüt Sonrası Haklar", *Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Sempozyumu*, (Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi), 16 Şubat 2018, Ankara, 2018, s. 204; YURTMAN, Hazalcan, *6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Uyarınca Temerrüt Sonrası Haklar*, İstanbul 2021, s. 60. Ticarî işletme rehninin alacaklısına seçimlik yetki verdiği ya da bunun genel hükümlere göre takip yapmadan önce yerine getirilmesi gereken bir takip şartı olduğu yönündeki tartışmalar 7099 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle önemini yitirmiştir. Değişiklik öncesi tartışmalar için bkz., HASIRCI, s. 218 vd.

43 Rehne konu olabilecek taşınır varlıklar TİTRK m. 11'de; henüz malike ait olmayan ancak ileride mülkiyete konu olabilecek taşınır varlıkların rehne konu olabileceğini m. 12'de; mevcut veya ileride mülkiyeti edinebilecek taşınır varlıkların getirilerinin kendi başına ya da getirisi olduğu taşınır varlıkla birlikte rehne konu olabileceğini m. 13'de düzenlemiştir.

kendisine devredilmesini isteme hakkıdır. Borçlunun temerrüdü hâlinde, alacaklı söz konusu hakkı kullanmak istiyorsa, Ticarî İşlemlerde Rehin Hakkının Kurulması ve Temerrüt Sonrası Hakların Kullanılması Hakkında Yönetmelik'in 29 vd. maddelerinde belirtilen usûlü izlemek suretiyle mülkiyetin kendisine devrini talep etmelidir. Burada, ticarî işlemlerde taşınır rehininin konusunu oluşturan şeyin kendisine devrini isteyen alacaklı esas itibariyle takip talebinde bulunmalı, takip talebi üzerine icra dairesi tarafından borçluya (rehin üçüncü kişi tarafından verilmişse üçüncü kişiye de) ödeme emri gönderilmesi⁴⁴ sağlanmalı ve ödeme emrinin kesinleşmesi üzerine taşınırın tesliminin sağlanması için icra emri⁴⁵ gönderilmesi talep edilmelidir⁴⁶. Görüldüğü üzere ticarî işlemlerde taşınır rehni bakımından, İİK'nin öngördüğü takip yollarından ayrılarak yeni ve özel bir takip yolu kabul edilmiştir⁴⁷.

Öğretide ileri sürülen bir görüşe göre⁴⁸ İİK m. 295'te esas itibariyle kanun koyucu rehinli alacaklıların yapabileceği "*rehinli takiplerle*" ilgili bir düzenleme öngörmüştür ve ana öge "*rehnin paraya çevrilmesi yoluyla*" takiplerdir. Bu görüş taraftarları TİTRK'nin İİK m. 295 kapsamına girip girmediği hususunda bir değerlendirme yapmamışlardır⁴⁹. Bir diğer görüşe göre⁵⁰, maddede her ne kadar rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip kavramı kullanılmışsa da TİTRK m. 14/1-a'daki düzenlemenin de İİK m. 295 kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Kanaatimizce, TİTRK'deki düzenlemenin rehin hakkı sahibine verdiği doğrudan hâkimiyetin kapsamı, adî işlerdeki rehin alacaklısının sahip olduğu doğrudan hâkimiyetin kapsamına göre özel düzenlemeyle genişletilmiştir. Dolayısıyla, rehin hakkı sahibi, mal sahibinin aracılığına ihtiyaç duymaksızın rehin konusunun doğrudan kendisine devrini talep etme imkânına kavuşmaktadır. Bu durum, rehin hakkının, sınırlı bir

44 Rehin hakkı ilâm niteliğinde belgeye dayanmaktaysa, doğrudan icra emri gönderilmelidir (HASIRCI, s. 229; BİLGİN, Hikmet, "6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'na İcra-İflâs Hukuku Açısından Genel Bir Bakış", TAAD Y. 2017, S. 31, s. 627,628).

45 İcra emrinden maksat, rehinli taşınırın rehin alacaklısına teslim edilmesini sağlamak amacıyla icra müdürlüğünce verilen muhtıradır. Dolayısıyla burada takip hukuku anlamında icra emrinden bahsedilmemektedir (BİLGİN, s. 641).

46 Ayrıntılı bilgi için bkz., HASIRCI, s. 228 vd.

47 BİLGİN, s. 626.

48 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 376.

49 Öğretide, TİTRK'nın amacıyla konkordatonun amacının benzer olduğundan hareketle TİTRK uyarınca rehnedilen mallar bakımından da İİK m. 295'in uygulama alanı bulacağı belirtilmiş olmakla birlikte; aynı yazarlar daha sonraki ifadelerinde, teslimsiz taşınır rehinlerinin İİK m. 295 kapsamında değerlendirilemeyeceğini ifade etmişlerdir (KOÇ, Evren/ KONURALP, Cengiz Serhat/CANDEMİR, Mehmet Ünsal, *7327 Sayılı Kanun İle 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi*, İstanbul 2021, s. 23,24).

50 GÖKÇEN, s. 52.

aynî hak olarak hak sahibine doğrudan hâkimiyet sağlamasına ilişkin özelliğin değişmesine neden olmamaktadır.

Ticarî işlemlerde taşınır rehni sahibi, rehin konusunu oluşturan şeyin kendisine devrini talep etme hakkını diğer alacaklılara karşı da sınırlı bir aynî hakka sahip olmasının gereği öncelikli olarak ileri sürebilmelidir. Bu çerçevede, İİK m. 295'te rehin türleri bakımından kanun koyucunun bir ayırım yapmadığı; İİK m. 23 uyarınca ticarî işlemlerde taşınır rehinlerinin de Kanun'un kapsamına dâhil olduğu dikkate alınarak maddenin konuluş amacına uygun bir yorum yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla ticarî işlemlerde taşınır rehni sahibinin de öncelik hakkı korunmalı ve onun sahip olduğu rehin hakkının da İİK m. 295'in kapsamına dahil olduğu kabul edilmelidir. Bu çerçevede, İİK m. 295'te yer alan "*rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip*" ifadesi, TİTRK'deki rehinli alacaklıya verilen seçimlik hakları kapsar şekilde geniş anlaşılmalı; İİK'de yer alan takip türleri ile sınırlı tutulmamalıdır. Zira İİK m. 295'in başlığı "*Kesin mühletin rehinli alacaklılar bakımından sonuçları*" şeklinde olup, rehinli alacaklının niteliğine ilişkin bir sınırlama getirmemektedir. Öte yandan İİK her ne kadar satıştan bahsetse de, burada anlaşılması gereken rehin hakkının sağladığı hâkimiyetin kullanılmasıdır.

Buna göre, ticarî işlemlerde taşınır rehni alacaklısının, TİTRK m. 14/1-a'nın ve Yönetmelik'in 29 vd. maddeleri uyarınca konkordato talep eden borçlusuna karşı, rehin konusunun kendisine devrini sağlamak amacıyla takip başlatabilmesi ve başlattığı takibin devamını sağlayabilmesi mümkündür. İİK m. 295/I'de rehin konusuyla alâkalı sadece, muhafaza tedbirlerinin alınamayacağı ve kural olarak rehinli malın satışının yapılamayacağı belirtildiğinden, bu takip içerisinde borçluya ödeme emri gönderilebilir. Bununla birlikte, rehinli malın mülkiyetinin alacaklıya devrinin sağlanması için söz konusu takipte, ödeme emrinin kesinleşmesi üzerine kural olarak borçluya icra emri gönderilmemelidir. Zira İİK m. 295/I gereğince, rehinle alâkalı muhafaza tedbiri alınmaz ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemez. Söz konusu düzenleme, özünde konkordato mühleti içerisinde borçlunun ekonomik hayatını ve ticarî faaliyetlerini devam ettirmek suretiyle konkordatonun başarıya ulaşmasını sağlamayı amaçlamaktadır. TİTRK'deki düzenlemeler ile rehnedilmiş olan taşınır varlığın borçlunun uhdesinde bırakılmasına izin verilmesindeki amaç da, işletmelerin finansman elde etmek için rehnedilen taşınırın zilyetliğini alacaklıya bırakmak zorunda kalmadan işletmesinin devamı için kullanabilmesidir⁵¹. Konu bu açıdan

51 GÖLE, Celal/AYDOĞAN, Gökhan, "Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'nun Ticaret Hukuku

ele alındığında her iki düzenlemedeki amaçların örtüşmesinin sonucu, kural olarak, konkordato mühleti içerisinde ticarî işlemlerde taşınır rehnine konu olan şeyin mülkiyetinin devrini sağlayacak olan icra emrinin de borçluya gönderilmemesi gerekliliğidir⁵².

Bu konuda değerlendirme yapılırken İİK m. 295/II'deki düzenleme de dikkate alınmalıdır. İlgili düzenlemede, rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek ya da muhafazası masraflı olacak ise satışına izin verilebileceği hüküm altına alınmıştır⁵³. Dolayısıyla, ticarî işlemlerde taşınır rehnine konu olan şey, konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılmayacaksa veya kıymeti düşecekse ya da muhafazası masraflıysa, devrinin sağlanabilmesi için mahkemeden izin alınması hâlinde, borçluya Yönetmelik'in öngördüğü şekilde icra emri gönderilmek suretiyle başlatılmış olan takibin devam ettirilmesi mümkündür. Kanımızca burada mahkemeden sadece rehnedilmiş taşınırın devrine izin verilmesi için bir talepte bulunulabilir. Dolayısıyla mahkemenin, malın mülkiyetinin devrine ilişkin bir karar vermesi söz konusu olamaz. Mahkemenin şartların mevcudiyeti hâlinde devre izin vermeye ilişkin karar vermesi durumunda, alacaklının talebiyle duran takibin devamı sağlanarak borçluya Yönetmelik m. 37'de öngörülen icra emri gönderilebilir hâle gelir.

2. Alacağın Varlık Yönetim Şirketine Devri

Alacaklının TİTRK m. 14/1-b uyarınca, alacağını 5411 sayılı Kanun uyarınca faaliyet gösteren varlık yönetim şirketlerine⁵⁴ devretme hakkı bulunmaktadır. Alacaklının bu hakkı kullanması hâlinde, alacağı devralan kişiler Yönetmelik m. 41/I uyarınca devreden alacaklının halefi olurlar. Bu ihtimalde rehin alacaklısının alacağını devretmesi borçlunun aktifinde bir eksilmeye yol açmadığı ve borçlunun ekonomik hayatı veya ticarî faaliyetleri üzerinde herhangi bir etki yaratmadığı için, konkordatonun başarıya ulaşmasını engelleyen bir sonuç doğurmaz.

Açısından Değerlendirilmesi", **BATİDER** Y. 2017, S. 1, s. 9; ATAKAN, Murat Can, "Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehninin Sona Ermesi", **SÜHFD** Y. 2018, S. 2, s. 399; AKSOY, Mehmet Ali, "Yeni Bir Kurum Olarak Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni'nin Ticarî İşletme Rehni İle Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi", **ABD** Y. 2018, S. 1, s. 56; GÖKÇEN, s. 52; KOÇ/KONURALP/CANDEMİR, s. 22,23.

52 GÖKÇEN, s. 52,53. İflâsın ertelenmesi bakımından benzer yaklaşım için bkz., BİLGİN, s. 630.

53 Ayrıntılı bilgi için bkz., aşa. IV/B.

54 Yönetmelik m. 41/I'de, devrin varlık yönetim şirketleri dışında ayrıca üçüncü kişilere de yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla, rehin alacaklısının bu hakkını kullanması, İİK m. 295/I'de düzenlenen⁵⁵ rehlin paraya çevrilmesi yasağıyla korunmak istenen menfaat üzerinde bir etki yaratmaz. Bu nedenle, rehin alacaklısı, konkordato mühleti içerisinde borçludan olan alacağını rehlin paraya çevrilmesi yasağıyla karşılıksızdan varlık yönetim şirketine (veya üçüncü kişiye) devredebilir⁵⁶.

3. Devri Mümkün Olmayan Rehinli Varlıklarda Kiralama ve Lisans Hakkının Kullanılması

Üzerinde taşınır rehni kurulabilmekle birlikte devri mümkün olmayan varlıklar⁵⁷ bakımından, TİTRK m. 14/1-c ve Yönetmelik m. 41/II uyarınca, rehin alacaklısı kiralama ve lisans hakkını bizzat kullanabileceği gibi, bunları üçüncü kişiye de kullandırabilir. Her iki hâlde de lisanslama ve kiralamadan elde edilen gelirin borca yetecek düzeye ulaşmasıyla bu hak sona erer. Öğretide⁵⁸, zilyetliği fiilen devre konu olmayan kiralama ve lisans haklarının kullanımının, bunlar üzerinde hâkimiyet sağlayacak araçların devredilmesini gerektirdiğinden⁵⁹ hareketle, konkordato mühleti içerisinde, kiralama ve lisans hakkının devrinin istenemeyeceği ifade edilmiştir.

Kanımızca kiralama ilişkisi bakımından rehin alacaklısı ve üçüncü kişi arasındaki ilişki alt kira veya kullanım hakkının temliki olarak nitelendirilebilirse de, lisans ilişkisi bakımından lisanstan doğan kullanma hakkının devri olarak anlaşılmalıdır⁶⁰. Bu ihtimal ise, konkordato bağlamında, özellikle kiralama ve lisans hakkının rehin alacaklısı tarafından üçüncü kişiye kullandırılması hâlinde, alt kira veya kullanım hakkının devri ilişkisi oluşturularak üçüncü kişiye

55 Burada akla İİK m. 294/VI'da yer alan “*konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür*” düzenlemesi gelebilirse de, bu düzenleme ile borçlunun müstakbel bir alacağının devrinin yasaklandığı ve esas itibarıyla konkordato borçlusunun malvarlığının korunmak istendiği unutulmamalıdır (TUNÇ YÜCEL, **Mühletin Sonuçları**, s. 197). Dolayısıyla bu hükmün uygulanması, konkordato borçlusunun alacaklısının alacağını devretmesine engel olmaz.

56 GÖKÇEN, s. 53.

57 GÜMÜŞ, s. 206; HASIRCI, s. 260; YURTMAN, s. 164. Niteliği itibarıyla ürün getirmeyen alacak hakları, lisans veya kira ilişkisine konu olmaz (GÜMÜŞ, s. 206; YURTMAN, s. 164). Bu haklara fikri ve sınai mülkiyete konu olan haklar, ticaret unvanı, işletme adı, kiracılık hakkı, know-how örnek gösterilmektedir (HASIRCI, s. 260; YURTMAN, s. 165).

58 GÖKÇEN, s. 54.

59 OĞUZ, Sefer, “*Ticari İşlemlerde Teslimsiz Tescilli Taşınır Rehni*”, **Bankacılar Dergisi** Y. 2017, S. 100, s. 26.

60 GÜMÜŞ, s. 224; YURTMAN, s. 185.

devredilmesini gerektirmektedir. Bu ise, İİK m. 295/I gereğince mümkün olmaz. Bununla birlikte, kiralama ve lisans hakkının kullanılması esasen paraya çevirmenin özel bir tarzı olarak değerlendirilebilir. Şöyle ki, her ne kadar İİK m. 295'te satıştan bahsedilse ve İİK'nin genelinde satış kavramı kullanılsa da öğretide⁶¹ de ifade edildiği üzere burada kast olunan paraya çevirmedir. Zira, İİK m. 106 vd. maddelerinin bölüm başlığı "*PARAYA ÇEVİRME*" olup; m. 121'de "*Paraya çevirmenin diğer tarzı*" ifadesi kullanılmıştır. Esasen cebri icra konusu her hakkın satılması söz konusu olamayacağına satıştan başka paraya çevirme usûllerinin de dikkate alınması ve İİK m. 295/II kapsamında mahkemenin izni ile bu usûllerin de uygulanmasının mümkün olduğu kanaatindeyiz. Bu çerçevede, kiralama ve lisans hakkının rehin alacaklısı veya borçlu, 295/II'deki şartların varlığı hâlinde, bu hakların kullanılmasına izin verilmesini bir paraya çevirme yöntemi olarak isteyebilir⁶².

Bu iznin verilmesi durumunda, sorun yaratacak husus, bu hakların kullandırılması suretiyle rehinli alacağın hangi miktarda ödenmiş olacağıdır. İlk olarak Yönetmelik m. 41/II uyarınca, lisanslama ve kiralama geliri borca yetecek düzeye ulaştıktan sonra kiralama ve lisanslama hakkı sona erer. Eğer kısa bir süre bu haklar kullanılır ve borca göre daha az bir gelir getireceği düşünülürse, İİK m. 298/II'den hareketle komiserin yapacağı kıymet takdiri ile sorunun çözülmesi uygun olur. Buna göre, komiser, rehin konusu zilyetliğin devrine konu olmayan hususlardan lisanslama ve kiralama suretiyle elde edilecek gelirleri belirlemelidir. Mahkemenin, bu sınırlar çerçevesinde, lisanslama ve kiralamaya genel bir izinden ziyade belirli bir süreyle sınırlı olacak şekilde izin vermesi uygun olur.

4. Genel Hükümler Çerçevesinde Takip

TİTRK m. 14/1-ç düzenlemesine göre, rehinli alacaklının genel hükümlere başvurusu⁶³, yani rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatma hakkını kullanmak istemesi durumunda, İİK m. 295/I'deki düzenleme uyarınca, alacaklının borçlu aleyhine mühlet içerisinde

61 KURU, s. 634; ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR AYVAZ, Sema/HANAĞASI, Emel, *İcra ve İflâs Hukuku*, 6. B., Ankara 2020, s. 320.

62 Bkz., aşa. IV/B.

63 Maddede belirtilen "*genel hükümler çerçevesinde takip yapabilir*" ifadesinden, rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip anlaşılmalıdır (YILMAZ, Ejder, "*Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'na Göre Rehlinli Alacaklının Alacağını Tahsil Etme Yolları*", *Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Sempozyumu* (Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi), 16 Şubat 2018, Ankara, 2018, s. 253,254; TUNCER KAZANCI, İdil, "*Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Kapsamında Kurulan Rehlinlerde Rehlinli Alacaklının Tatmin Edilmesi*", *İNÜHFD Y.* 2019, S. 1, s. 76; YURTMAN, s. 149). Aksi yönde bkz., BİLGİN, s. 651; HASIRCI, s. 221.

rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatmasına ve devam etmesine kanunî bir engel bulunmamaktadır. Ancak, bu takipte İİK m. 295/II'deki istisnaî durum gerçekleşmemişse, rehinli malın satışı mümkün değildir.

C. Rehlinli Alacağa İlişkin Çeşitli İhtimaller

İİK m. 295'te rehinin paraya çevrilmesi yasağına ilişkin düzenleme getirilmiş olmakla birlikte, ilgili hükümde “*rehinle temin edilmiş alacak*”tan bahsedilmekle yetinilmiş, ancak hükmün uygulama alanına girecek olan rehinli alacaklıdan ne anlaşılması gerektiği üzerinde durulmamıştır. Bilindiği üzere rehin, şahsî borcun borçlusu tarafından kendi malvarlığı veya onun borcunu güvence altına almak için üçüncü bir kişinin malvarlığı ya da üçüncü kişinin borcu için kendi malvarlığı üzerinde kurulmuş olabilir. Tüm bu ihtimaller, konkordato mühleti içerisinde yasağın uygulama alanı bulup bulamayacağı bakımından farklı sonuçların doğmasına sebep olacağından, her biri ayrı başlıklar altında ele alınmıştır.

1. Konkordato Borçlusunun Borcu İçin Kendi Malını Rehin Vermesi

Rehin genellikle, teminat altına alınan alacağın borçlusu tarafından verilir ve bu hâlde borçlu, hem şahsî alacak hakkının hem de aynî hakkın borçlusu olur. Konkordatoda rehinli alacaklıdan, borçlunun malvarlığına dâhil olan unsurlarla alacağı teminat altına alınmış olan alacaklıların anlaşılması gerektiği öğretilen baskın görüş⁶⁴ tarafından kabul edilmektedir. Buna göre, konkordatoda ancak borçlunun malvarlığına dâhil olan unsurlar üzerinde teminat altına alınmış olan alacaklar rehinli alacak olarak nitelendirilecek; buna karşılık üçüncü kişinin malı üzerinde rehinle temin edilen alacaklar, konkordato bakımından adî alacak olarak değerlendirilecektir.

64 BERKİN, Necmettin M., *İflâs Hukuku Dersleri*, İstanbul 1972, s. 566; GÜRDOĞAN, s. 185; POSTACIOĞLU, s. 26 vd.; TANRIVER, Süha, *Konkordato Komiseri*, Ankara 1993, s. 221; ÜSTÜNDAĞ, Saim, *İflâs Hukuku*, İstanbul 2009, s. 246-247; ULUKAPI, Ömer, *Konkordatonun Feshi*, Konya, Mimoza 1998, s. 21; TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 34; YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 372; ALBAYRAK, s. 218; ULUKAPI, *Sonuçları*, s. 21; ALTAY/ESKİOCAK, s. 366; DURAN, s. 199; KALE, Serdar, “7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflâs Dışı Adî Konkordato”, *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* Y. 2018, S. 1, s. 231; TUNÇ YÜCEL, Müjgan, “Üçüncü Kişinin Malı Üzerindeki Rehinle Temin Edilen Alacağın Konkordatodaki Durumu”, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisinin-mali-uzerindeki-rehinle-temin-edilen-alacagin-konkordatodaki-durumu/> (Erişim: 15.08. 2021). Ayrıca bkz., ÖZTEK, Selçuk, “Adî Konkordatoda üçüncü Kişi Rehininin Akibeti Hakkında Bazı Düşünceler”, <https://legal.com.tr/blog/genel/adi-konkordatoda-ucuncu-kisi-rehininin-akibeti-hakkinda-bazi-dusunceler/> (Erişim: 30.07.2021).

Uygulamada da üçüncü kişinin malı üzerindeki rehinle temin edilmiş olan alacakların adı alacak olarak kabul edilmesi gerektiği belirtilmektedir⁶⁵. Bu şekilde, gerek öğretilerde gerekse Yargıtay uygulamasında konkordato bakımından rehinli alacaklıdan anlaşılması gereken, rehinli alacağına ilişkin rehlin borçlunun malvarlığı unsurları üzerinde tesis edildiği alacaklıdır.

2. Konkordato Borçlusunun Borcu İçin Üçüncü Kişinin Malını Rehlin Vermesi

Rehin, her zaman şahsî borcun borçlusu tarafından verilmek zorunda değildir. Üçüncü kişiler⁶⁶ tarafından da kendi malları üzerine borçlu lehine rehin hakkı kurulması mümkündür. Borçlu için kendi malvarlığı üzerinde rehin tesis etmiş olan üçüncü kişi, borcun ödenmemesi hâlinde, rehin konusunun paraya çevrilmesine ve rehinle güvence altına alınan alacağın rehlin satış bedelinden karşılanmasına katlanmak zorundadır (TMK m. 881/II, 884/I). Bu ihtimalde, üçüncü kişinin İİK m. 295'te düzenlenen rehlin paraya çevrilmesi yasağının kapsamına girip girmediği hakkında öğretilerde iki ayrı görüş ileri sürülmektedir.

Öğretilerde baskın olan görüş⁶⁷, alacağın üçüncü kişinin malvarlığı üzerinde kurulan rehinle güvence altına alınması hâlinde, alacağın İİK m. 295 anlamında rehlinli alacak olarak kabul edilemeyeceğini ve maddenin kapsamına girmeyeceğini kabul etmektedir. Görüşü savunanlardan YEŞİLOVA⁶⁸, İİK m. 295'te yer alan düzenlemenin, konkordato

65 11. HD'nin 11.07.1990 Tarih, 4759 Esas ve 5189 Karar sayılı kararı (ALTAY/ESKİOCAK, s. 893-895).

66 Yargıtay borçlu şirketin borcunu güvence altına alan rehlin, şirket ortaklarına ya da şirketler grubunun başka üyelerine ait olmasının da borçlu lehine üçüncü kişinin gösterdiği rehin olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir (11 HD 08.11.1991 T, 1991/6992 E, 1991/5896 K, Legalbank).

67 KURU, s. 1460,1464; TANRIVER, **Komiser**, s. 66; PEKCANITEZ/ERDÖNMEZ, s. 34; PEKCANITEZ, Hakan/SİMİL, Cemil, "Asıl Borçlu Hakkında Verilen İflâsın Erteleme Kararı Üçüncü Kişiyi Ait İpotekli Taşınmazın Satışına Engel Olur mu? (Karar İncelemesi)", **İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Y. 2016, S. 2, s. 449; TUNÇ YÜCEL, **Mühletin Sonuçları**, s. 48 vd.; TUNÇ YÜCEL, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisinin-mali-uzerindeki-rehinle-temin-edilen-alacagin-konkordatodaki-durumu/> (Erişim: 15.08.2021); YEŞİLOVA, **Öztek- Konkordato Şerhi**, s. 373; KALE, **Adi Konkordato**, s. 231,232; SARISÖZEN, s. 383,384; ALBAYRAK, s. 218; KALE, Serdar, **Yeni Konkordato Hukuku**, Editör: Prof.Dr. Selçuk Öztek, 2.B., Ankara 2019, s. 338; ALTAY/ESKİOCAK, s. 169; UYAR, Talih, **Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri**, Ankara 2019, s. 95; BİLGİN, Mahmut, **İflâs, İflâsın Erteleme, Konkordato ve Yargılama Usulü**, 2.B., Ankara 2016, s. 1199, 1120; BÖRÜ, Levent, "Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi", **İNÜHFD** Y. 2019, S. 1, s. 181; DURAN, s. 195,198,199; GÖKÇEN, s. 48,49; BAYDAK, Ercin, **Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni**, İstanbul 2018, s. 248.

68 YEŞİLOVA, **Öztek- Konkordato Şerhi**, s. 373; DURAN, s. 195.

bakımından “*rehinli alacaklı*” sayılan kişiler için kabul edildiğini, dolayısıyla alacağı borçlu dışında üçüncü kişiye ait malvarlığıyla güvence altına alınan alacaklının, maddî hukuk bakımından üçüncü kişi karşısında “*rehinli alacaklı*” olarak kabul edilmesi mümkünse de konkordato borçlusu bakımından ve konkordato projesi açısından “*adî alacaklı*” olarak nitelendirilmesi gerektiğini belirtmektedir. Ayrıca yazar, İİK m. 295/I’de kabul edilen istisnanın amacının, rehin konusunun daha mühlet içerisinde satılıp borçlunun elinden çıkmasını önlemek olduğunu, oysa rehin konusunun üçüncü kişiye ait olması ihtimalinde, anılan amaçla arasında bağlantı kurulmasının mümkün olmadığını; üçüncü kişinin borçluya karşı sahip olduğu rücu ilişkisinin de İİK m. 295/I’in uygulama alanına girmesini gerektirmediğini savunmaktadır. Keza, YEŞİLOVA, İİK m. 303 çerçevesinde, rehin veren üçüncü kişi ile borçlu arasındaki ilişkinin, borçtan birlikte sorumlu olanlara karşı kanun koyucunun alacaklılara verdiği haklar açısından da değerlendirilebileceği kanaatinde⁶⁹.

Benzer görüşteki TUNÇ YÜCEL⁷⁰, maddenin düzenlenişinden ve gerekçesinden yorum yoluyla çıkarım yapılamayacağını; ancak tıpkı iflâsta olduğu gibi konkordatoda da rehinli alacağın niteliği konusunda bir tartışma olmadığından, kanun koyucunun bu hususu açıkça düzenlemeye ihtiyaç duymadığını; maddenin konkordato borçlusunun malvarlığı üzerinde, kendilerine rehin tesisi yoluyla teminat sağlanmış alacaklıların “*konkordatodaki kaderi*”ni özel olarak düzenlediğini⁷¹ ve bu maddeyle konkordato borçlusunun malvarlığının korunmasının hedeflendiğini; dolayısıyla konkordatonun genel felsefesi çerçevesinde, konkordatonun üçüncü kişinin malvarlığını koruma amacının bulunmadığını; mühlet içerisinde üçüncü kişiye ait rehinli malın satılmasının konkordato borçlusunun pasifinde bir artışa sebep olmadığını ifade etmektedir. Ayrıca yazar, konkordato borçlusu ile rehinli malın maliki üçüncü kişinin başlatılan takipte şekli anlamda mecburî takip arkadaşı olmalarının, İİK m. 295’in üçüncü kişi bakımından da uygulanmasını gerektirmediğini savunmaktadır. TUNÇ YÜCEL’e göre, esas itibariyle İİK m. 45’te düzenlenen önce rehlin paraya çevrilmesi yoluna başvuru kuralı açısından bir değerlendirme yapılmalıdır. Bu çerçevede, ilgili kural, rehin alacaklısının borçlunun rehlin konusunu

69 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 374.

70 TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 48 vd.; TUNÇ YÜCEL, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisinin-mali-uzerindeki-rehinle-temin-edilen-alacagin-konkordatodaki-durumu> (Erişim: 15.08. 2021).

71 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 373.

oluşturan malvarlığı dışındaki malvarlığına öncelikli olarak yönelmesini engellemek suretiyle, borçlunun diğer alacaklılarını korumaktadır. Dolayısıyla önce rehnin paraya çevrilmesi yoluna başvuru kuralının ve İİK m. 295'in güttüğü amaç dikkate alındığında, konkordatoda üçüncü kişiye ait rehinli malın satışına imkân verilmek suretiyle borçlunun malvarlığının da konkordatoda korunması sağlanmaktadır. Bu çözümse hem adî alacaklıların hem de rehin alacaklısının lehinedir.

Azınlıkta kalan görüş ise⁷², mülkiyeti üçüncü kişiye ait olan rehinli malların İİK m. 295/I gereğince satılmaması gerektiği yönündedir. ÖZTEK, rehinli malın kime ait olduğuyula ilgili kanun koyucu herhangi bir ayırım yapmadığından, hükmün uygulama alanının yorum yoluyla daraltılmaması gerektiğini; rehinli mal üçüncü kişiye ait olsa bile, söz konusu malın borçlunun ticarî hayatı bakımından önemli olabileceğini; borçlu ile rehin veren üçüncü kişinin rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takipte mecburî takip arkadaşı olacağını⁷³; iflâsın ertelenmesi ile konkordatoda güdülen amaçlar bakımından benzerlik olduğunu, dolayısıyla, iflâsın ertelenmesi döneminde bu konuda verilen kararlardan konkordatoda da yararlanılabileceğini belirterek İİK m. 295'te öngörülen satış yasağının borçlu lehine üçüncü kişinin rehin vermesi hâlinde de uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Aynı görüşteki KÖROĞLU⁷⁴, İİK m. 295 ve m. 307'nin amaç yönünden mühlet içerisinde borçlunun işletmesinin devamı için gerekli olan rehinli mallardan mahrum kalmasının önüne geçilmesini hedeflediğini; böylece konkordato projesinin başarıya ulaşmasının sağlanmaya çalışıldığını; kanun koyucunun rehinli malın kapsamı bakımından bir ayırım yapmadığını, dolayısıyla İİK m. 295'te düzenlenen satış yasağının borçlu için üçüncü kişinin rehin vermesi durumunda da uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Bu görüşe göre, rehinli malın mülkiyetinin kime ait olduğundan ziyade, işletmenin devamı için gerekliliği önem arz eder.

72 ÖZTEK, **Adî Konkordatoda** <https://legal.com.tr/blog/genel/adi-konkordatoda-ucuncu-kisi-rehнинin-akibeti-hakkında-bazi-dusunceler>; ATALAY/ATALI/ERDOĞAN, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisi-rehniyle-guvence-altina-alinmis-olan-alacakların-borçlunun-konkordato-nisabında-dikkate-alınıp-alınamayacağı-meselesi/> (Erişim: 16.08.2021); KÖROĞLU, s. 154 vd.; ŞAHİN, s. 229,249,250; PEKCANİTEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 510.

73 ÜSTÜNDAĞ, Saim, **İcra Hukukunun Esasları**, İstanbul 2004, s. 72; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 432, dñn.,11; ATALY/ERMENEK/ERDOĞAN, s. 458; KÖROĞLU, s. 145. Ayrıca bkz., HGK 07.07.2019 T, 2017/760 E, 2019/838 K. 12 HD 22.12.2016 T, 2016/22397 E, 2016/25866 K; 12 HD 01.03.2017 T, 2016/30194 E, 2017/2935 K, Legalbank.

74 KÖROĞLU, s. 154 vd.

Diğer taraftan, Yargıtay'ın konkordatoda rehin veren üçüncü kişiye karşı takip yapılmasına imkân veren 2021 yılına ait güncel içtihatları bulunmaktadır. Yargıtay⁷⁵, uyuşmazlığın üçüncü kişi tarafından tesis edilen ipotek ile teminat altına alınan alacağın, adî alacak olarak nisapta nazara alınıp alınmayacağı noktasında toplandığı; İİK m. 295/I'deki ifadenin 4949 sayılı Kanunla değişik İİK m. 289'daki ifadeyle aynı olduğu; meselenin konkordatonun amacı çerçevesinde değerlendirilmesi ve konkordatonun başarıya ulaşması için borçlunun malvarlığının korunması gerektiği; İİK m. 295/I'in bu amaca hizmet ettiği; rehlin üçüncü kişi tarafından verilmesi hâlinde bu rehlin paraya çevrilmesinin konkordato talep eden borçlunun pasifine etki etmeyeceği; bu hâliyle üçüncü kişi tarafından verilen rehlin paraya çevrilmesinin konkordato kapsamında engellenmesinin, kanun koyucunun amaçladığı bir sonuç olarak düşünülmemeyeceği; malı satılan üçüncü kişinin de rüçû alacağının ancak konkordato nisabına dâhil edilmesi hâlinde talep edilebileceği; taşınmazını borçlu lehine ipotek veren üçüncü kişinin borçtan birlikte sorumlu olduğundan İİK m. 303'ün uygulanması gerektiği; üçüncü kişi tarafından tesis edilen ipoteğin İİK m. 307 kapsamında da kabul edilemeyeceği, dolayısıyla da üçüncü kişi rehniyle teminat altına alınan alacakların, konkordatoda adî alacak olarak kabul edilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

HUNKELER⁷⁶, üçüncü kişi rehniyle güvence altına alınmış alacakların adî alacak sayılması ve konkordatoya tâbi olması gerektiğini belirtmektedir. Bu çerçevede, İsviçre Hukukunda üçüncü kişi rehniyle güvence altına alınmış alacakların, konkordato projesinin oylanmasındaki nisaba dâhil edilmektedir. Şöyle ki, üçüncü kişinin gösterdiği rehin henüz paraya çevrilmemişse, rehinli alacaklı, konkordato borçlusunun malvarlığı üzerinde herhangi bir rehin hakkına sahip bulunmadığından, alacağı adî alacak sayılır. Keza, üçüncü kişinin gösterdiği rehin paraya

75 15 HD 17.06.2021 T, 2021/4430 E, 2021/2814 K. karar için bkz., mciWebhttps://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIste/ (Erişim: 02.09.2021). Bu karar her ne kadar Yargıtay karar arama motorunda bulunmuş olsa da, kararda anonimleştirme amacıyla yapılan karartma (silme) sebebiyle kararın anlaşılmasında büyük güçlük yaşanmıştır. Bu bağlamda, uygulayıcıların yanı sıra araştırmacıların yargı kararlarına erişimde yaşadığı sorunlara dikkat çekmek, bunların çözümünün hukukun gelişimine katkı sağlayacağına vurgu yapmak isteriz. Diğer karar için bkz., 15 HD. 16.02.2021 T, 2021/1389 E, 2021/275 K, Legalbank. Aynı yönde İstanbul BAM 45. HD., E. 2020/2198 K. 2021/587 T. 2.6.2021, Lexpera.

76 HUNKELER, Daniel/ WOHL, Georg J., **Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs Art. 310 SchKG**, SK - Schulthess Kommentar, 4.Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3.Auflage von Carl Jaeger, 2017, s. 1829, Swisslex (Erişim: 26.09.2021).

çevrilmişse, üçüncü kişi, konkordato borçlusuna karşı rücu alacağı için adı alacaklı kabul edilir.

Kanaatimizce konkordatoda mühlet verilmek suretiyle borçlunun ekonomik durumunun iyileştirilmesi amaçlanmakta ve bu amacı gerçekleştirmek üzere onun malvarlığının korunmasına ayrı bir önem atfedilmektedir. Bu çerçevede, konkordatoda mühlet verilmesi ve etkilerine ilişkin düzenlemeler, üçüncü kişilerin malvarlığını koruma amacı taşımaz. Konkordato mühleti içerisinde, borçlu lehine üçüncü kişiler tarafından verilen teminatların satışının yapılması, borçlunun malvarlığını azaltan ve konkordatonun başarıya ulaşmasını engelleyen bir sonuç doğurmaz. Rehnin paraya çevrilmesi yasağının kapsamına üçüncü kişi rehinlerini dâhil etmek, onların muaccel hâle gelmiş borçlarını ifadan kaçınmalarına olanak sağlar. Konkordato mühletine ilişkin düzenlemelerin temelinde, borçlunun malvarlığının korunması ve alacaklılar aleyhine malvarlığı mevcudunun azalmasının engellenmesi olduğu düşünüldüğünde, borçlunun malvarlığına dâhil olmayan unsurun satılması mümkündür. Rehin veren üçüncü kişinin rücu hakkını kullanabilmesi ayrı bir sorundur. Kanun koyucu soruna karşı İİK m. 303'ü öngörmüştür. Konkordato borçlusu ile rehin veren üçüncü kişi borçtan birlikte sorumlu olan kişiler olarak değerlendirilmeli (TBK m. 884, II; TBK m. 109) ve alacaklıların konkordatoya muvafakat edip etmediği tespit olunarak İİK'nin 301 ve 303'üncü maddeleri çerçevesinde konkordato komiserince alacaklılar toplantısında oy kullanmaları sağlanmalıdır.

Ayrıca, İİK m. 295'e eklenen 2. fıkradaki "*rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması*" ifadesinden hareketle de üçüncü kişi rehinlerinin madde kapsamına dâhil olmadığı sonucuna varılabilir. Şöyle ki, rehin hakkı, kural olarak, alacaklıya rehinli maldan yararlanma ve o malı kullanma hakkı vermez⁷⁷. Taşınır rehninde kural olarak teslim gerektiğinden rehnedilen mal alacaklının elindedir. Ancak TBK m. 947 uyarınca, alacaklının taşınırı kullanma veya semerelerinden yararlanma hakkı bulunmamaktadır. Taşınırı rehneden, teslim şartı sebebiyle her ne kadar malı elinde bulunduramadığından doğrudan kullanamasa da, semerelerinden yararlanma hakkına sahiptir. Taşınmaz rehninde ise, rehneden, taşınmaz mala zilyettir ve kural olarak taşınmazı kullanabilmektedir. Rehnedenin borçlu değil de üçüncü kişi olması hâlindeyse, kural olarak, borçlu ister taşınır ister taşınmaz niteliğinde

77 SEROZAN, Rona, "Taşınmaz Rehni", İÜHFİM Y. 2006, S. 2, s. 301.

olsun malı kullanabilme imkânına sahip değildir. Dolayısıyla, rehinli malın kullanılabilmesi için, borçlunun malın maliki olması gereğini kanun koyucu kabul ettiğinden, anılan hükmün üçüncü kişiler tarafından tesis edilen rehinle teminat altına alınmış alacaklara ilişkin takipleri kapsamadığı sonucuna varılmalıdır. Bu bağlamda, alacağı üçüncü kişinin rehni ile güvence altına alınmış alacaklılar, birden fazla kişinin borçtan birlikte sorumlu olmasını düzenleyen İİK m. 303 çerçevesinde adı alacaklı olarak kabul edilmelidir. Yani konkordato projesinden etkilenen alacaklı olarak, rehinli malın satılmasından kaynaklanan rücu ilişkisi sebebiyle rehin veren üçüncü kişi (İİK m. 302/IV) ve alacağının rehinle karşılanamayan kısmı bakımından asıl alacaklı (İİK m. 302/VI) konkordato alacaklılar toplantısında oy kullanabilmelidir. Henüz üçüncü kişi rehni paraya çevrilmemişse, rehinli malın tahmini kıymeti üzerinden yapılacak hespla rehin veren üçüncü kişinin ve rehinli alacaklının hangi alacak tutarı için oy kullanabileceği belirlenmelidir.

3. Üçüncü Kişinin Borcu İçin Konkordato Borçlusunun Malını Rehin Vermesi

Konkordato borçlusunun, konkordato talebinden evvel, malını üçüncü kişi lehine rehin gösterdiği hallerde, İİK m. 295/I'de düzenlenen yasağın işlerlik kazanıp kazanmayacağıyla ilgili öğretide farklı görüşler mevcuttur.

TUNÇ YÜCEL'e göre⁷⁸, rehinle güvence altına alınan borç, konkordato borçlusunun borcu olmadığından, konkordato borçlusuna karşı rehni paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir ve rehinli malın satışı da yapılabilir. Bu ihtimalde, rehinli malın satılmayacağını kabul etmek rehni aynî hak niteliğiyle bağdaşmaz. Kaldı ki, önce rehne başvuru zorunluluğunun istisnaları arasında rehinli malın malikinin konkordato mühleti almasının da sayılmadığı göz önüne alındığında, hem asıl borçluya karşı takip yapılamayacak olması hem de rehinli malın malikinin konkordato mühleti içerisinde olduğundan bahisle malın satılmayacağını kabul edilmesi, menfaatler dengesine aykırı bir sonucun doğmasına sebep olur.

SARISÖZEN'e⁷⁹ göre, yasak, rehinli malın sadece konkordato borçlusunun kendi borcu için verilmiş olması hâlinde değil, konkordato borçlusunun üçüncü kişinin borcu için kendi malvarlığı üzerinde

78 TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 35,36.

79 SARISÖZEN, s. 384.

rehin tesis etmesi hâlinde de uygulanmalıdır. Bu durumun aksinin savunulması, rehlin teminat fonksiyonu dikkate alındığında konkordato borçlusunun kefil olduğu durumlarda kendisi hakkında her türlü takibin yapılabilmesi sonucunu doğurur.

ŞAHİN ise⁸⁰, borçluya karşı takip yapılamayacağı kabul edilmesinin, bir yandan önce rehne başvuru kuralı sebebiyle üçüncü kişiye de başvurulmaması öte yandan da rehlin alacaklısının konkordato alacaklısı olmaması sebebiyle alacağını yazdıramaması sonucunu beraberinde getireceğini belirtmektedir. Bu sonuçların yanı sıra, bir de rehlin alacaklısının üçüncü kişi lehine rehlin veren konkordato borçlusuna karşı da İİK m. 295/I gereğince takip yapamayacağı kabul edilmesinin, alacaklıyı tamamen korumasız bırakmak anlamına geleceğini ve menfaatler dengesinin rehlinli alacaklı aleyhine önemli ölçüde bozulmasına sebebiyet vereceğini ifade etmektedir. Bu ise, konkordatodan beklenen amacı aşan bir çözüm olmaktadır.

İİK m. 295'te belirtilen rehlinli mallar, mülkiyeti konkordato borçlusuna ait olan rehlinli mallardır. Zira, anılan hükmün ikinci fıkrasında rehlinli malların konkordato projesinde kullanılmaması istisnaî bir durum olarak düzenlenmiş; olağan olanın bu malların konkordato borçlusu tarafından kullanılması olduğu kabul edilmiştir. Buradan hareketle, rehlinli malların malikinin konkordato borçlusu olduğu sonucuna varılmaktadır. Konkordatoya ilişkin düzenlemelerde borçlu lehine getirilen hükümlerin temel gayesinin, borçlunun ekonomik faaliyetlerinin devamını sağlamak olduğu gözetilirse, konkordato borçlusunun, üçüncü kişiler lehine verdiği rehlinler bakımından da kendi borcu için verdiği rehlinler gibi koruma kapsamında olması gerekir. Kanaatimizce, konkordato borçlusunun üçüncü kişi lehine malı üzerinde rehlin kurduğu hâllerde, bu malın konkordato projesinde kullanılabilme ihtimalinin yüksek olması sebebiyle ilk olarak İİK m. 295/I uyarınca, rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir; ancak, konkordato borçlusunun malvarlığını korumak amacıyla rehlinli mal paraya çevrilemez. Lâkin İİK m. 295/II'de belirtilen istisnaların bulunması hâlinde, rehlinli malın satışı mümkündür. Fakat kanunda değişiklik yapılarak, rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takibe başvurma zorunluluğuna istisna getirilmesi gerektiği, yani asıl borçluya karşı doğrudan takip başlatma imkânı verilme suretiyle İİK m. 295/I'in uygulamasının yumuşatılması ihtiyacı bulunduğu görüşüdeyiz. Buna göre, üçüncü kişinin borcu için konkordato borçlusunun rehlin

80 ŞAHİN, s. 251.

verdiği hâllerde, İİK m. 295/I hükmü çerçevesinde rehlin satılamaması nedeniyle, rehin alacaklısının daha fazla zarar görmemesi için, İİK'da özel bir düzenlemeye yer verilmesi uygun olur. Bu bakımdan, yapılacak herhangi bir kanun değişikliği açısından İİK m. 45'e rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takibe başvurma zorunluluğuna ilişkin yeni bir istisna eklenmelidir. Bu istisna ise, *“Rehinli malın maliki üçüncü şahsa konkordato mühleti verilmesi sebebiyle 295'inci maddeye göre rehlin paraya çevrilemediği hâllerde, alacaklının, doğrudan asıl borçluya karşı haciz veya iflâs yoluyla takip başlatma hakkı saklıdır”* şeklinde hüküm altına alınabilir.

IV. REHİNLİ MALIN MÜHLET İÇİNDE PARAYA ÇEVİRİLMESİ

A. Genel Olarak

İİK m. 295/II uyarınca, *“rehinli malın konkordato projesine göre işletme tarafından kullanılması öngörülüyor veya kıymeti düşecek ya da muhafazası masraflı olacak ise 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki usûle göre satışına izin verilebilir. Satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin bedeli kadar ödeme yapılır”*. Rehinli malın paraya çevrilmesi için kanun koyucu tarafından öngörülen şartlar birbirinin alternatifi olup, bunlardan bir ya da birkaçının varlığı hâlinde rehinli malın paraya çevrilmesine izin verilebilir.

Öğretide⁸¹, rehinli mallar bakımından, kıymetlerinin hızla düşmesi ve muhafazalarının masraflı olması hâlleriyle uygulamada karşılaşılmasının güç olduğu, vaktinden evvel satışı düzenleyen İİK m. 113/II hükmü çerçevesinde belirtilmiştir. Zira, rehin hakkının aynî teminat niteliği gözetildiğinde, saklanması ve korunması masraflı olmayan, daha dayanıklı mallar üzerinde rehin kurulması kuvvetle muhtemeldir. Bununla birlikte, uygulamada ayrık durumlarla da karşılaşılabılır. Örneğin rehinli hayvanların salgın hastalık tehlikesi ya da yem fiyatlarındaki artış sebebiyle bakımlarının masraflı olması gereği hızlıca değer kaybetmeleri ihtimal dahilindedir. Aynı şekilde, konjonktürel olarak bazı malların değerinde artış olabilmekte, bazı mallar da değer kaybedebilmektedir. Keza teknolojik ilerleme, daha evvel üretilmiş malların değerini olumsuz etkileyebilmektedir. Bunun gibi, daha hızlı ve seri üretim yapabilen makinelerin kullanılmaya başlanmasıyla eski teknolojiye sahip makinelerin değeri düşebilmektedir.

81 ARSLANPINAR TAT, Tuğçe, *“İcra Dairesi Tarafından Vaktinden Evvel Satış”*, **TBBD** Y. 2020, S. 151, s. 225.

Değeri hızla düşen veya muhafazası masraflı olan malların bir an evvel paraya çevrilmesi, icra ve iflâs hukukunun genelinde kabul edilmiştir. Haciz yoluyla takipler bakımından İİK m. 113'te ve m. 119'da; iflâs yolunda ise m. 229/II'de kıymeti hızla düşen veya muhafazası masraflı olan malların gecikmeksizin paraya çevrilmesi düzenlenmiştir. Bu bağlamda, konkordatoda bu hâllerde rehinli malların satışına izin verilmesi Kanun'un diğer hükümleriyle uyumludur. Konkordato mühletinde, projede kullanılması öngörülmeven malların satışına izin verilmesiye hukuk sistemimiz açısından yeni bir düzenlemedir.

B. Rehlinli Malın Mühlet İçinde Paraya Çevrilmesinin Şartları

1. Rehlinli Malın Konkordato Projesine Göre Borçlu Tarafından Kullanılmasının Öngörülüyor Olması

Konkordato projesine göre, rehinli malın işletme tarafından kullanılması planlanmamışsa, satışına izin verilebilir. Kanun metninde "işletme" terimi kullanılmıştır. Ancak, konkordatoya tâbi borçlular, ticarî işletme işleten tacirlerden daha geniş bir kapsama sahiptir. Tacir olan ve olmayan borçlular arasında hükmün uygulanması bakımından bir eşitsizliğe yol açılmamalıdır. Dolayısıyla "işletme" ifadesi yerine "borçlu" ifadesinin kullanılması daha yerinde olurdu. Lâkin, konkordatoya ilişkin hükümlerin ekseriyetle tacirler bakımından kullanılması sebebiyle, İİK'nin konkordatoya ilişkin başka hükümlerinde de işletmeden bahsedilmektedir (İİK m. 286, I-b; 296, I; 297, I-II; 306; 307,I-c; 307, II-e). Bununla birlikte, hükümde geçen "işletme tarafından kullanılması" ifadesinin "borçlunun ekonomik faaliyetlerinin devamlılığı için kullanılmaması" olarak anlaşılması, konkordatoya ilişkin hükümlerin bütünlüğü bakımından uygun olur.

Rehlin paraya çevrilmesi yasağı, rehinli malın borçlunun işletmesi için önemli olabileceği ve ekonomik varlığını devam ettirmesine katkı sağlayabileceği düşüncesiyle getirilmiştir⁸². Dolayısıyla, borçlunun ekonomik varlığının devamı için ve konkordato projesi kapsamında kullanılmayacak rehinli malın mühlet içerisinde satılmasının mahkemeden istenebilmesi gerektiği öğretilmiştir⁸³ belirtilmiş ve bu görüş kanun koyucu tarafından benimsenerek kanunlaştırılmıştır. Rehlinli mal konkordato projesinde kullanılmadığı için satışına izin verilmesi, hem konkordato borçlusunun hem de rehinli alacaklı ile diğer alacaklıların menfaatine uygun bir yaklaşım olmuştur.

82 KÖROĞLU, s. 156.

83 GÖKÇEN, s. 43,44; KÖROĞLU, s. 156.

Projede rehinli malın kullanılıp kullanılmayacağı hususu ayrıca belirtilmiş olabileceği gibi; buna ilişkin herhangi bir açıklamada bulunulmamış da olabilir. Rehlinli malın projede kullanılıp kullanılmadığı hususunda projeyi inceleyen konkordato komiserinin görüşü ayrı bir öneme sahiptir. Zira, projenin ve borçlunun ekonomik faaliyetlerinin gereklerini tespit etmek bakımından en yetkili kişi, komiserdir. Dolayısıyla komiser rehinli malın projede kullanılacak nitelikte olup olmadığını değerlendirmeli ve bu hususta mahkemeye gerekçeli görüş sunmalıdır.

2. Rehlinli Malın Kıymetinin Düşecek Olması

Öğretide, bir malın kıymetinin düşmesinden, olağan durumda bir değişiklik olmadan ve dışarıdan herhangi bir müdahalede bulunulmadan malın değerinin kendiliğinden azalmasının anlaşılması gerektiği ifade edilmektedir⁸⁴. Malın bozulacak ya da çürüyecek nitelikte olması, malın değerinin hızla düşmesine örnek olarak gösterilmektedir⁸⁵. Kıymeti hızla düşecek malların rehne konu olması güçtür⁸⁶. Rehlinli mallar ise, teminat niteliği taşımaları için genellikle daha dayanıklı, uzun süre değer yitirmeyecek şeylerden seçilir. Dolayısıyla, rehinli malların bozulması⁸⁷ ya da çürümesi oldukça istisnai bir durum olarak karşımıza çıkar.

Kanaatimizce, rehinli malın değerinin ilgililerinin bir manipülasyonu olmadan, piyasa koşulları çerçevesinde kendiliğinden azaldığı ve makul bir zamanda tekrar artma ihtimalinin bulunmadığı hâllerde, malın satışına izin verilmesi uygun olur. Örneğin bir makinenin daha ileri teknolojiye sahip yenisinin piyasaya çıkması veya yedek parçalarının üretiminin durdurulması ya da garanti süresinin dolması gibi sebeplerle değeri günbegün düşüyorsa satılması tarafların faydasına olacaktır.

Malın kıymetinin düşecek olması kanunda “veya” bağlacı sebebiyle ayrı bir ihtimal olarak düzenlenmiştir. Burada değerlendirme yapılırken maddenin geneline hâkim olan anlayış dikkate alınmalı; bu çerçevede konkordatonun başarıya ulaşması için rehinli malın projede kullanılması

84 ARSLANPINAR TAT, s. 217.

85 ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s. 282. Kesilmiş çiçekler, et, balık, tavuk eti, taze sebze, meyve gibi ürünler kıymeti süratle düşen ürünlere örnek olarak verilmektedir (UYAR, Talih, “Kıymeti Süratle Düşen veya Muhafazası Masraflı Olan Malların Pazarlıkla Satışı İİK. mad. 113/II; 119/4”, *Yargı Dünyası* Y. 2016, S. 249, s. 23).

86 ARSLANPINAR TAT, s. 224.

87 Bir Yargıtay kararında haczedilen 389 çuval unun niteliği gereği bozulabilmesine karşın, İİK m. 113 çerçevesinde satılabileceği ifade edilmiştir. Bkz., HGK 11.04.2018 T, 2017/2495 E, 2018/759 K, Legalbank.

elzemse ve satışından sonra ikamesi güçse, kıymeti düşüyor olsa da satışına izin verilmemelidir. Buna karşılık, projede kullanılacağı belirtilmekle beraber, başka bir şekilde -örneğin kiralama suretiyle- uygun bir maliyetle ikamesi mümkün olan bir rehinli malın kıymeti hızla düşüyorsa, satışına izin talebi kabul edilmelidir. Mahkeme izin verirken, bizatihi malın değerinin düşmesini kararında tek başına kriter olarak almamalı, aynı zamanda konkordatonun başarıya ulaşması ihtimali ile tarafların menfaatini gözeterek bütüncül bir yaklaşımla takdir yetkisini kullanmalıdır. Çünkü, piyasada malın değeri her ne kadar azalıyor olsa da, borçlu bakımından malın kullanması suretiyle elde edeceği değer ağır basabilir. Bu değer hem rehinli alacaklıların hem de adı alacaklıların alacağına kavuşmasında önemli olabilir. Dolayısıyla mahkeme, izin için kendisine başvurulduğunda, ayrıca malın değerinin düşmesi ile projede kullanılmasından kaynaklanan menfaatler dengesini⁸⁸ gözeterek karar vermelidir.

3. Rehlinli Malın Muhafazasının Masraflı Olması

İİK m. 295/I uyarınca, rehinli mallar için icra takibi başlatılmış olsa bile, bu mallar muhafaza altına alınamaz. Dolayısıyla İİK m. 295/II hükmünde geçen muhafaza masraflarının, icra organları tarafından gerçekleştirilen muhafaza masrafı olmadığını; rehinli malı elinde bulunduranın malın nitelik ve işlevlerini korumak, işlevselliğini sürdürmek için yaptığı bakım, onarım masrafları olduğunu dikkate almak gerekir. Örneğin rehinli CNC tezgahının yağlanması, hava filtrelerinin temizlenmesi, kapalı ve kuru bir ortamda saklanması için gerekli masraflar muhafaza masrafı olarak düşünülebilir. Bu masrafların süreklilik arz ederek artması, malın değeri artmadığı hâlde yapılan bu masrafların getirdiği yük dolayısıyla satıştan elde edilen gelirin anlamsız olması, masraf yükünün konkordato projesinin gerçekleştirilmesinde güçlük yaratması gibi hâllerde, rehinli malın satılması hem borçlu hem de alacaklılar bakımından faydalı olacaktır Diğer bir örnek olarak, hayvanlar üzerinde rehin kurulmuşsa; yem fiyatlarının artmasına, ahırların kira ve bakım giderlerinin yükselmesine rağmen malın değerinde bir artış olmuyorsa, rehinli malın bir an evvel satılması daha fazla gelir elde edilmesine imkân verecektir⁸⁹.

88 ÇİFTÇİ, Pınar, *İcra Hukukunda Menfaat Dengesi (Menfaat Dengesi)*, Ankara 2010, s. 314.

89 "...haczedilen canlı hayvanların muhafazasının güçlüğü nedeniyle İİK. nun 113. maddesine dayalı olarak "canlı hayvanların satılarak parasının icra dosyasına yatırılıp bu paranın dava sonuna kadar alacaklıya ödenmemesine" karar verildiğinden icra müdürlüğüne satışın yapılmasında Usülsüzlük yoktur...." (12 HD 19.04.2001 T, 2001/6203, 2001/6651 K, Legalbank). Muhafazası masraflı

Mahkemenin bu şarta ilişkin değerlendirme yaparken, rehinli malın muhafazasına devam edilmesi durumunda, mühlet sonrasında satışından elde edilecek muhtemel gelirden muhafaza masraflarını çıkartması; bu suretle bulunan miktarla malın hemen satılması hâlinde elde edilecek geliri kıyaslaması uygun olur. Malın değeri ile malın muhafazası için yapılması gereken muhtemel masraflar arasındaki oran ve muhafaza masraflarının ödenmesi için gereken süre dikkate alınmalıdır⁹⁰. Malın konkordato mühleti süresince değerinin değişip değişmeyeceği, muhafaza masraflarının bu süreçteki yekûnu; malın değer kazanma ve kaybetme ihtimali gibi değişik kıstaslar ele alınarak değerlendirilmeli; bundan sonra bir karar verilmelidir. Şöyle ki, muhafaza masrafları yüksek olmakla beraber malın değeri artıyorsa ve daha da artması muhtemelse, konkordato projesinin ilerlemesi bakımından muhafaza masraflarının yapılmasında sakınca yoksa ve bu çerçevede ileri bir tarihte satıştan daha fazla gelir elde edilmesinin muhtemel olduğu yönünde bir kanaat varılmışsa, malın satılmasına izin verilmesi talebi reddedilmelidir. Benzer şekilde, rehinli maldan elde edilen gelirler, malın muhafaza masraflarını karşılamaktaysa, yine satışına izin verilmemelidir.

Ayrıca, konkordatoda rehinli alacaklar için faiz işlemeye devam etmesi hususunun da dikkate alınmasında fayda vardır. Buna göre, rehinli alacak bakımından işleyen faizlerle malın muhafaza masrafları arasında da denge gözetilmelidir. İşlemekte olan faizler malın muhafaza giderlerinden fazlaysa, malın paraya çevrilmesi menfaatler dengesi açısından daha uygun olabilir⁹¹.

Malın muhafazası için gerekli olan giderler, bazı hâllerde o kadar fazla olabilir ki, o malın ilerleyen bir tarihte satılması suretiyle elde edilecek gelir muhafaza masraflarını karşılayamayabilir; satış anlamsız hâle gelebilir. Bu sebeple, kanun koyucu muhafazası masraflı olan malların, konkordato mühletinin sona ermesi beklenmeden satılmasına imkân tanımıştır. Temel gaye, paraya çevirme suretiyle rehinli malın satışından daha çok gelir elde edip, alacaklının alacağına daha fazla karşılmasını ve borçlunun borcunun azalmasını sağlamaktır. Bu durum, hem rehinli alacaklının hem de borçlunun lehinedir. Diğer taraftan borçlunun malvarlığının değer kaybına uğraması engellenerek, borçlunun ödeme gücünün azalmasının önüne geçilmektedir. Malın

olanlara ayrıca soğuk hava depolarında saklanabilecek peynir, süt, şarap, alkollü içecekler ile ahır veya barınaklarda korunabilecek hayvanlar örnek olarak gösterilmektedir (UYAR, **Pazarlıkla Satış**, s. 23).

90 KREN-KOSTKIEWICZ, s. 397.

91 İsviçre Hukukunda, iflâs hâlinde ipotekli malların erken paraya çevrilmesi, ipotekli alacağın faizlerinin karşılanmaması hâlinde mümkündür. Bkz., KREN-KOSTKIEWICZ, s. 398.

muhafazasının masraflı olması halinde satışına izin verilmesi, alacaklı ve borçlu arasındaki menfaatler dengesini⁹² sağlamaya yöneliktir. Keza, borçlunun malvarlığının daha fazla azalmasının önüne geçilerek, muhtemel bir iflâs tehlikesine karşı, borçlunun konkordatoya tâbi alacaklıları da korunmaktadır.

4. Rehinli Malın Satışına İzin Verilmesi

Rehinli malın satılabilmesi için, bu hususta asliye ticaret mahkemesinin izin vermesi gerekir⁹³. Burada yetkili ve görevli mahkeme, konkordatoda mühlet kararını veren mahkemedir. Bu hususun çekişmesiz yargı işi olması karşısında, usûl ekonomisi bakımından ayrı dosya açarak değil; aynı dosya üzerinden talepte bulunulması gerektiği kanaatindeyiz.

Mahkeme, ancak talep üzerine satışa izin verebilir. Rehinli malın satışında menfaati olan alacaklı ve borçlu, izin verilmesi talebinde bulunabilir. Lâkin, İİK m. 295'te izin talebinde bulunacak olanlara ilişkin açık hüküm bulunmamakta; m. 297/II'deki usûle göre rehinli malın satışına izin verilebileceği belirtilmektedir. Atıf yapılan hükümdeyse, borçlunun mahkemenin izni dışında yapamayacağı işlemler sayılmaktadır. İİK m. 297/II'nin düzenlenişi itibariyle izin talebinde bulunacak olan borçludur. Ancak satış talebi lehine olan, satıştan elde edilecek gelire alacağı ödenecek olan rehinli alacaklı tarafından da satışın istenmesi hâlin icabı gereğidir. Kanunda, paraya çevirmeye ilişkin genel hükümlerde (İİK m. 106 vd.) satış talebinde bulunanın esas olarak alacaklı olduğu, ancak İİK m. 113 uyarınca borçlunun da satış talebinde bulunabileceği düzenlenmiştir. Kanaatimizce rehinli malın paraya çevrilmesinde borçlunun menfaatinin bulunduğu hâllerde borçlu da satışa izin verilmesini talep edebilmelidir. Örneğin, projede kullanılmayacak olan ve ticarî faaliyetler bakımından ihtiyaç duyulmayan; hatta bakım masrafları önemli bir yekûn tutan bir rehinli malın satılmasını, hem rehinli borcun ödenmesine hem de bakım masraflarından tasarruf edilmesine imkân sağlaması nedeniyle borçlu da isteyebilir.

Alacaklının rehinli paraya çevrilmesi yoluyla takibe başvurmadığı hallerde, borçlu rehinli malını devretmek isterse bu halde, doğrudan İİK m. 297/II hükmü çerçevesinde mahkemeden satışa izin verilmesi

92 ÇİFTÇİ, s. 314.

93 İİK m. 295/II'de öngörülen izin, rehinli malın satışına ilişkin olup, bizatihi rehinli malın icra dairesi tarafından muhafaza tedbiri uygulanması için bu maddeye dayalı olarak mahkemeden talepte bulunulamaz.

talebinde bulunmalıdır. Başlamış bir rehinli takip bulunmadığından, bu halde, İİK m. 295/II'nun uygulanma imkânı yoktur. Ayrıca, bu halde mahkeme satışa izin verirse, bu bir cebri satış değil; rehinle yüklü olarak malın adi satışdır.

Borçlunun satış talebinde bulunduğu hâllerde, alacaklının takip başlatmış olması gerekir⁹⁴. Takip başlatılmadan mahkemeden satış izni verilmesi talebinde bulunmasında hukukî yarar yoktur. İİK m. 295/I, rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takibe ilişkindir. İkinci fıkranın da bu kapsamda değerlendirilerek, mahkemeden satış izni istenebilmesi için, alacaklının rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatması ve bu takipte satış aşamasına gelmesi gereği aranmalıdır. Kanunda, rehinli malın takip başlatılmaksızın alacaklı veya borçlunun talebiyle paraya çevrilmesini sağlayacak açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla, borçlunun ve alacaklının rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılmamış mal hakkında satış talep edebilmesi, İİK'nun lâfzî itibarıyla mümkün değildir. Bu bağlamda, İİK'deki düzenlemeler çerçevesinde, rehinli malın satılması için alacaklının mutlaka rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatmış olmalı gerekir.

Diğer taraftan, satış izni mühlet içerisinde istenmelidir. Burada mühlet ile kastedilen kesin mühlettir. Ancak, geçici mühlet kesin mühletin sonuçlarını doğuracağı için, geçici mühlette de satış izni talebinde bulunulması mümkündür⁹⁵. Geçici mühlette satış izni verilmesi, daha ziyade, konkordato mühletinden evvel alacaklının borçluya karşı rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatıp, bu takipte satış aşamasına geldiği hâllerde söz konusu olabilir.

Mahkeme izin öncesi, İİK m. 297/II uyarınca, konkordato komiserinin görüşüyle alacaklılar kurulunun muvafakatini almalıdır. Kanun'da alacaklılar kurulunun muvafakatinden bahsediliyorsa da, bu muvafakat sadece alacaklılar kurulunun teşkil ettiği hâllerde aranmalıdır. Dolayısıyla, geçici mühlette veya alacaklılar kurulunun teşkil etmesinin zorunlu olmadığı durumlarda, mahkeme bu hususta karar verebilmek için, kesin mühlete geçilmesini veya alacaklılar kurulunun oluşturulmasını bekletici sorun yapmamalıdır. Zira, mahkemenin izin vermesi işi, acele iş olup, en kısa sürede karara bağlanmalıdır. Alacaklılar kurulunun teşkil etmediği durumlarda, sadece konkordato komiserinin görüşünün alınması yeterli sayılmalıdır⁹⁶.

94 KOÇ/KONURALP/CANDEMİR, s. 21.

95 Bkz., yuk. II.

96 YEŞİLOVA, *Öztek- Konkordato Şerhi*, s. 414.

İsviçre Hukukunda, anılan hükmün karşılığı olan Art. 298/2 SchKG'de *"konkordato mahkemesinin veya alacaklılar kurulunun izni alınmadan"* kanunda sayılan yasak işlemlerin yapılamayacağı belirtilmektedir. Türk Hukukunda yasak işlemlerin yapılmasına ilişkin izni sadece mahkeme verebilirken, İsviçre'de hem alacaklılar kurulu hem de konkordato mahkemesi bu izni verebilmektedir. Bu şekilde, Art. 298/2 SchKG hükmü, Art. 285/3 SchKG'de yer alan konkordato mahkemesi veya alacaklılar kurulunun onayıyla yapılan hukuki işlemlerin iptalinin istenememesi kuralıyla örtüşmektedir⁹⁷. İsviçre Hukukunda, alacaklılar kurulunun teşkil ettiği hâllerde, yasak işlemlere izin verilmesi alacaklılar kurulundan istenir. Alacaklılar kurulunun kararlarına karşı ise, konkordato mahkemesinde şikâyete başvurulur⁹⁸.

İİK m. 297/II'de 7327 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, alacaklılar kurulunun *"görüşü"* yerine *"muvafakati"* ibaresine yer verilmiştir. Öğretide, kanun değişikliğinden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünün mahkeme açısından bağlayıcı olmadığı kabul edilmekteydi⁹⁹. Ancak yapılan değişiklik uyarınca, mahkeme, alacaklılar kurulunun muvafakati olmadan satışa izin kararı veremez. Öğretide ATALAY¹⁰⁰, değişiklik öncesindeki gibi alacaklılar kurulunun görüşünün alınmasının daha uygun olduğunu belirtmiştir.

Kanun değişikliğinden sonra, satışa izin kararı verilebilmesi için, komiserin satışa ilişkin olumlu/olumsuz görüşü bağlayıcı değilken; alacaklılar kurulunun satışa muvafakat vermiş olması zorunludur. Buna karşılık, komiserin görüşü ve alacaklılar kurulunun muvafakatine rağmen, mahkeme izin talebini reddedebilir. Ayrıca, mahkemenin, komiserin görüşünü ve kurulmuşsa alacaklılar kurulunun muvafakatini almadan doğrudan verdiği kararların İİK m. 297/II'ye aykırı olduğunu belirtmek gerekir.

İİK m. 297/II'de değişiklik yapan maddenin gerekçesinde *"böylece borçlunun mümkün olduğu kadar verimli çalışması ve borçlarını ödeyebilme potansiyelini muhafaza etmesi sağlanmaya çalışılmaktadır"* açıklamasına yer verilmiştir. Kanaatimizce alacaklılar kurulunun teşekkül ettiği hâllerde,

97 KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta, **SchKG Kommentar Art. 298**, Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), 20. aktualisierte Auflage 2020, s. 814, Swissex (Erişim: 27.09.2021).

98 UMBACH-SPAHN/KESSELBACH/BOSSART, **Art. 298 SchKG**, s. 1743.

99 YEŞİLOVA, **Öztek- Konkordato Şerhi**, s. 414; SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral, *"7101 Sayılı Kanunla Getirilmiş Değişiklikler Çerçevesinde Adı Konkordatoda Alacaklılar Kurulu"*, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, MİHBİR, 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, s. 121; BÖRÜ, s. 365.

100 PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 507.

kurulun muvafakat biçiminde olumlu görüşünün aranıyor olması, alacaklılar kurulunun yetkilerini artırmak suretiyle, genel çerçevede, konkordato sürecinde alacaklıların korunmasına yöneliktir.

Alacaklı veya borçlunun satış için mahkemeye başvurmadan evvel konkordato komiserinden görüş ve oluşturulmuşsa alacaklılar kurulundan muvafakat talep edip, bu husustaki olumlu görüş ve muvafakat beyanlarını içeren imzalı evrakla mahkemeye başvurması mümkün olmakla beraber; mahkemenin gerekli görürse komiserin bilgisine başvurmasının mümkün olduğu; bu izin çekişmesiz yargı işi olduğundan, mahkemenin bu hususta kanaat oluşturmak üzere ilgililerin bilgisine başvurabileceği kanaatindeyiz.

Mahkeme satışa izin kararı verecek olursa, bu kararın muhafaza tedbiri alınmasını da kapsadığını kabul etmek gerekir. Zira, rehinli malların satılabilmesi için öncelikle muhafaza altına alınmaları gerekebilir. Satışa izin verilen hâllerde, muhafaza tedbiri alma yasağının devam etmesi, bu kararı işlevsiz hâle getirebilir. Dolayısıyla, satışa izin kararından sonra, açıkça kararda belirtilmemiş olsa dahi, ilgili kişinin, icra dairesinden rehinli malın muhafaza altına alınmasını talep edebilmesi, işin doğası gereği mümkündür.

Mahkeme inceleme neticesinde, satışa izin ya da talebin reddine karar verebilir. Bu gibi hallerde verilen karar, nihaî karar niteliği taşıdığından, genel hükümler çerçevesinde kanun yolu incelemesine tâbidir.

İsviçre Hukukunda ise, yasak işlemler bakımından İİK m. 297/II'nin karşılığı olan Art. 298/2 SchKG uyarınca istinaf kanun yolunun açık olup olmadığı Bern Yüksek Mahkemesine ait kararda¹⁰¹ değerlendirilerek, İsviçre Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 309/1-b,7 hükmü uyarınca, iflâs ve konkordatoya ilişkin mahkeme kararlarının aksi belirtilmedikçe istinafın mümkün olmadığı belirtilmiştir. Dolayısıyla, kanunda istinaf yolunun açık olduğuna ilişkin ayrıca bir hüküm bulunmadığı hâllerde kanun yolunun kapalı olduğu kabul edilmektedir. Bu şekilde, İsviçre kanun koyucusunun, mahkemenin izin kararına karşı kanun yolu hususunda bilinçli olarak sustuğu, bu sebeple istinaf kanun yolunun kapalı olduğu sonucuna varılmaktadır. Konkordato mahkemesinin Art. 298/2 SchKG uyarınca verdiği yasak işlemlere izin verilmesi hakkındaki kararlarına karşı, İsviçre Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na göre şikâyet kurumuna başvurulabilir (Art. 319 ff ZPO)¹⁰².

101 Bern Obergericht, CAN 2020 Nr. 38 S. 109, Urteilsdatum, 07.11.2019, Swisslex (Erişim: 26.09.2021).

102 UMBACH-SPAHN/KESELBACH/BOSSART, Art. 298 SchKG, s. 1743.

Türk Hukukunda konkordatoda kanun yollarına ilişkin İsviçre Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 309'a benzer bir hüküm bulunmadığından kanun yolu kural olarak açıktır¹⁰³. Ancak, konkordato sürecinde verilen nihaî kararların niteliği gereği, bu hususta yapılacak istinaf başvurularının acele işlerden sayılması gerektiği kanaatindeyiz. Aksi hâlde, rehinli malın satışına izin verilmesine ilişkin karara karşı kanun yoluna başvurulduğunda, satışın ertelenmesi ihtimali gündeme gelecektir. Kanun yolunda geçirilen vakit sebebiyle, malın değerini tamamen yitirmesi gibi sebeplerin gerçekleşmesi hâlinde, ilk derece mahkemesinde yapılan yargılama anlamsız hâle gelecektir. Bu durumda da İİK m. 297/II ile hedeflenen hukuki korumanın gerçekleşmesi tehlikeye girer.

C. Rehlinli Malın Satış Usûlü

Mahkemenin satışa izin vermesinden sonra, icra dairesi re'sen satış yapamaz; ilgili taraf malın satılmasını, takibin yapıldığı yer icra dairesinden talep etmelidir. Zira, mahkeme satışa izin kararı vermekte; doğrudan satış kararı vermemektedir. Diğer taraftan İİK m. 113 uyarınca, icra dairesinin, kıymeti hızla düşen veya muhafaza masrafları fazla olan malların haczedilmiş olması hâlinde, kendiliğinden satış yetkisi¹⁰⁴ bulunmaktadır. Konkordatoda rehinli malların satışına izin verilen hâllerle bu durum büyük ölçüde örtüşse de, mallar üzerinde haciz ve muhafaza tedbiri bulunmadığından, icra müdürünün takip konusu malların değerinin düştüğünü veya muhafazasının masraflı olduğunu re'sen araştırıp tespit etmesi uygulama açısından mümkün görünmemektedir.

Rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerde ödeme emrinin veya icra emrinin tebliğinden itibaren altı ay içerisinde taşınır rehlinin satışının istenmesi gerekir. Buna karşılık taşınmaz rehlinde süre bir yıldır (İİK m. 150/e,I). Borçlu hakkında mühlet kararı verilmeden evvel rehinli

103 İsviçre Hukukunda yasak işlemler hakkında mahkemenin verdiği kararlara karşı, hukuki çare olarak şikâyet yolu öngörüldüğünden, ayrıca kanun yolu denetiminin öngörülmediğinin söylenebileceği kanaatindeyiz.

104 Vaktinden önce satışa karar verilmesi hukukunda kanun koyucu icra müdürüne sadece takdir yetki vermiş; icra müdürünü satışla sorumlu tutmamıştır. Bkz., KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta, **SchKG Kommentar Art. 124**, Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK - Orell Füssli Kommentar (Navigator.ch), 20. aktualisierte Auflage 2020, s. 397, Swisslex (Erişim: 26.09.2021); SCHLEGEL, Roger/ZOPFI, Markus, **SchKG Art. 124**, Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, SK - Schulthess Kommentar, 4. Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3. Auflage von Carl Jaeger, 2017, s. 761, Swisslex (Erişim: 26.09.2021)

alacaklının takip başlatması ve satış aşamasına gelmesi mümkündür. Bu hâlde, satış isteme süresinin işlemeye başlamasından sonra borçlu hakkında konkordato mühleti verilmesiyle satış isteme süresi duracaktır. Bununla birlikte, mahkemenin satışa izin vermesi hâlinde, mühletle durmuş olan satış isteme süresi kaldığı yerden işlemeye devam eder.

Konkordato mühleti verildikten sonra borçluya karşı rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılmışsa, söz konusu satış isteme süresi, mahkemenin izin kararı vermesiyle işlemeye başlayacaktır. Alacaklı söz konusu süreler içerisinde ilgili icra dairesinden satış talebinde bulunmaz veya talebini geri alıp anılan süreler içerisinde yenilenmezse takip düşer (İİK m. 150/e,II). Takibin düşmesi hâlinde, alacaklı yeniden rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatmalıdır.

Rehinli malların paraya çevrilmesinde, İİK m. 150/g hükmünün yaptığı atıf sebebiyle, hacizli malların paraya çevrilmesine ilişkin hükümler kıyas yoluyla uygulanır. Satış isteyen satış giderlerini peşin olarak ödemesi gereği kanunda öngörülmüş olmakla birlikte (İİK m. 59)¹⁰⁵, icra müdürü tarafından verilecek karara göre satış giderlerinin onbeş gün içerisinde depo edilmesi de mümkündür¹⁰⁶ (İİK m. 110/II). Aksi hâlde süresinde satış talebinde bulunulmamış sayılır.

Rehinli malların paraya çevrilmesinde kural, açık artırma suretiyle satış yapılmasıdır. Bununla birlikte, İİK m.119'daki istisnâ hâllerin varlığı hâlinde, taşınır malların satışının pazarlık usûlüyle yapılması mümkündür. Pazarlık suretiyle satışın mümkün olduğu durumlardan ikisi, konkordatoda satışa izin verilmesi hâllerinden ikisiyle aynıdır: Malın kıymetinin süratle düşmesi ve muhafazasının masraflı olması (İİK m. 119/I-4; 113/II). Pazarlık suretiyle satışta, malların daha hızlı ve daha az masrafla satılması amaçlanmaktadır¹⁰⁷. Bu amaç, rehinli malın satışına izin verilmesiyle örtüştüğünden pazarlık suretiyle satıştan açık artırma usûlüne göre daha fazla gelir elde edilmesinin muhtemel olduğu hâllerde, icra dairesinin rehinli malın pazarlık suretiyle satışına karar vermesi mümkündür. Özellikle malın hızla fiyatının düştüğü hâllerde açık artırma usûlündeki prosedürle geçen vakitte, rehinli malın değersiz hâle gelmesi tehlikesine karşı, pazarlık suretiyle satış tercihe şayandır.

Rehinli malın satışında, ihale bedelinin tespitinde, satış talep eden

105 PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 209.

106 ATALI/ERMENEK/ERDOĞAN, s. 284.

107 ÖZMUMCU, Seda, **Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış**, İstanbul 2005, s. 24; ÇİFTÇİ, s. 330.

rehinli alacaklıya rüçhanı olan başka bir rehinli alacaklı varsa, bu alacaklının alacağı dikkate alınmalıdır. Bu bağlamda rehinli malın ihale edilebilmesi için, teklif edilen bedelin malın değerinin yüzde ellisinin yanı sıra, rehinli alacaklıya göre rüçhanlı alacaklının alacağını da karşılaması aranır¹⁰⁸. Buna karşılık, satış talebinde bulunan rehinli alacaklıya rüçhanı olan bir alacaklı mevcut değilse, malın değerinin yüzde ellisi ile satış ve paylaşırma giderlerinin karşılanması yeterli olur¹⁰⁹.

Rehinli malların paraya çevrilmesine ilişkin icra dairesi işlemlerine karşı, icra dairesinin bağlı bulunduğu icra mahkemesinde şikâyet yoluna başvurulmalıdır. Bu hâlde, şikâyette, asliye ticaret mahkemesi görevli değildir. Zira, asliye ticaret mahkemesinin şikâyette görevli olduğu hâller arasında bu husus İİK'da ayrıca düzenlenmemiştir.

D. Rehlinli Malın Satılmasından Elde Edilen Gelirin Ödenmesi

İİK'da, rehinli malın satılması hâlinde, satış gelirinden rehinli alacaklıya rehin miktarı kadar ödeme yapılacağı belirtilmiştir. Alacaklının rehinle güvence altına alınmamış alacağı rehinli malın satış geliriyle ödenmez. Rehnin paraya çevrilmesinden elde edilen gelire alacaklının alacağının karşılanmayan kısmı, adî alacak olarak değerlendirilir¹¹⁰. Dolayısıyla, rehinli alacaklı olmakla birlikte, alacağı rehinli malın paraya çevrilmesinden elde edilen gelire karşılanmayan alacaklının kalan alacağının İİK m. 308/h uyarınca müzakere suretiyle yeniden yapılandırılması mümkün değildir.

Satıştan elde edilen gelir, aynı derecede rehinli olan birden fazla alacaklının alacağını karşılamaya yetmezse, sıra cetveli düzenlenmelidir. Rehlinli alacaklılara, tahsil edemedikleri alacak kesimleri bakımından rehin açığı belgesi verilmelidir. Ancak, alacaklılar bu alacakları bakımından adî alacaklı olduklarından takip yasağı çerçevesinde genel hükümlere göre takip yapamayacaklardır.

Rehinli malın satışından elde edilen gelir, rehinli alacak miktarından fazlaysa, artan kısmın ne yapılacağı hususunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Öncelikle rehinli malın üçüncü kişiye ait olması hâlinde, rehinli malın satışından elde edilen fazla gelirin üçüncü kişiye ödenmesi gerekir.

108 KURU, s. 1024; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 437.

109 KURU, s. 1023,1024; ARSLAN/YILMAZ/TAŞPINAR AYVAZ/HANAĞASI, s. 437; PEKCANITEZ/ATALAY/SUNGURTEKİN ÖZKAN/ÖZEKES, s. 323.

110 TUNÇ YÜCEL, *Mühletin Sonuçları*, s. 87.

Eğer söz konusu mal üzerinde başka rehinli alacaklılar bulunmakta ve bu alacaklılar satış isteyene göre rüçhanlıysa, öncelikle onların payı ayrılmalı, sonra satış isteyen rehinli alacaklıya ödeme yapılmalıdır. Bununla birlikte, diğer rehinli alacaklılar, rüçhan olarak satış isteyen alacaklının arkasında geliyorsa, onların payı da ayrılmalıdır. Onların payının ayrılmasından sonra, para artar ve adî alacaklıların koydurmuş olduğu hacizler bulunursa, takip yasağı çerçevesinde adî alacaklılara ödeme yapılması mümkün değildir. Bu hâlde, rehinli malın satışından elde edilen ve rüçhanlı alacakları aşan gelirin borçlunun diğer gelirleri gibi değerlendirilmesi düşünülebilir. Artan para borçluya verilmekle beraber, proje çerçevesinde kullanılması gereği gözetilmelidir.

SONUÇ

Türk Hukukunda konkordatoya ilişkin düzenlemelerde, ticarî ve sosyal hayatın korunması suretiyle kamu düzeninin devamı amaçlanmıştır. Zira, konkordato, iflâsa nazaran alacaklıları daha tercihe şayan bir şekilde tatmin etmeyi; borçlunun ekonomik faaliyetlerini sürdürmesini; istihdamı korumayı ve ekonominin zarar görmesini engellemeyi hedeflemektedir. Konkordato esas itibarıyla, mali durumu bozulan ve elinde olmayan sebeplerle ekonomik varlığı tehlikeye giren borçluların iyileşme amacına hizmet eden bir müessesedir. Bu çerçevede, borçlu faaliyetlerine devam edebilmeli ve alacaklılarının baskısı altında kalmadan konkordato projesini hayata geçirebilmelidir. Bunun için, borçluya karşı takip yasağı düzenlenmiştir. Ancak, rehinli alacaklar, aynî teminatla güvence altına alındıklarından takip yapma ve başlamış olan takibe devam etme yasağının kapsamı dışında bırakılmıştır. Bununla birlikte, rehinli malların, konkordato borçlusu tarafından ticarî faaliyetlerde kullanılması ihtiyacına binaen, bu mallar üzerinde tedbir alınması ve satılması kural olarak yasaklanmıştır.

İİK m. 295/II'de kastedilen rehin, İİK m. 23'te belirtilen rehinlerdir. Konkordato borçlusunun kendi borcu için malvarlığı unsurları üzerinde kurduğu rehinlerin madde kapsamına girdiği hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Ancak öğretide, üçüncü kişilerin konkordato borçlusu lehine tesis ettiği rehinler ile konkordato borçlusunun üçüncü kişiler lehine tesis ettiği rehinler konusunda görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Kanaatimizce, maddede belirtilen rehinler, konkordato borçlusunun malvarlığı unsurları üzerinde kurulan rehinlerdir. Konkordatoda, borçluya karşı takip yapılmasına getirilen sınırlamaların temelinde borçlunun malvarlığını koruma düşüncesi bulunduğundan, üçüncü

kişiyeye ait olan mal ve haklar üzerinde konkordato borçlusuna lehine kurulan rehinler, İİK m. 295 kapsamına girmemektedir. Zira, bu mal ve haklar üçüncü kişiyeye ait olduğundan paraya çevrilmiş olmaları konkordato borçlusunun projesini doğrudan etkilememektedir. Borçlu lehine kendi malvarlığı unsurları üzerinde rehin kuran üçüncü kişinin rücu alacağıının aynî teminatı olmadığından, rücu alacaklısı, adî alacaklılar ile aynı kategoride değerlendirilir. Buna karşılık borçlusunun kendi malvarlığı unsurları üzerinde üçüncü kişi lehine kurduğu rehinlerde, rehlin paraya çevrilmesi konkordato borçlusunun malvarlığını azaltabileceği ve malın yokluğu projenin gerçekleşmesini tehlikeye düşürebileceğinden, malın paraya çevrilmesi İİK m. 295/II'deki istisnalar haricinde mümkün olmamalıdır. Ancak, bu halde, alacaklının önce rehne başvuru zorunluluğu sebebiyle asıl alacaklıya karşı takip yapamamasına neden olan rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip zorunluluğuna ilişkin İİK m. 45'te değişiklik yapılması gerekir. Buna göre, rehinli malın maliki üçüncü kişiyeye konkordato mühleti verilmesi sebebiyle 295'inci maddeye göre rehlin paraya çevrilemediği hâllerde, alacaklının, doğrudan asıl borçluya karşı haciz veya iflâs yoluyla takip başlatabilmesini mümkün kılan bir düzenleme yapılmalıdır.

İİK m. 23'teki düzenleme sebebiyle, ticarî işlemlerde taşınır rehinlerinin de İİK m. 295 kapsamında değerlendirilmesi gerekir. Bu halde, İİK m. 295'teki satış ifadesi, Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu m. 14'te düzenlenmiş bulunan seçimlik hakları kapsayacak şekilde anlaşılmalıdır. Bilhassa, rehinli malın özelliklerine göre, kiralama ve lisans verme suretiyle rehinli borcun ödenmesi usûlü, konkordato borçlusuna ve alacaklılar arasındaki menfaatler dengesinin sağlanması bakımından daha tercihe şayan olabilir.

7327 sayılı Kanun ile İİK m. 295'te yapılan değişiklikle, rehinli malın paraya çevrilmesi yasağına istisna getirilmiş ve hükümde öngörülen şartların varlığı hâlinde mahkemenin de vereceği izinle rehinli malın paraya çevrilmesi mümkün kılınmıştır. Buna göre, satışa izin verilebilmesinin şartları, rehinli malın konkordato projesine göre konkordato borçlusuna tarafından kullanılmaması veya kıymetinin düşmesi ya da muhafazasının masraflı olmasıdır. Anılan hâllerde, malın paraya çevrilmesinin ertelenmesi, ne konkordato borçlusuna ne rehinli alacaklıya ne de diğer alacaklılara bir fayda sağlamaktadır. Bilakis rehinli malın satılması, borçlusunun malvarlığının değer kaybetmesini engelleyerek hem rehinli alacaklının hem de duruma göre diğer alacaklıların alacaklarının tahsil kabiliyetini arttırabilir.

İİK m. 295/II'ye göre, rehinli malın satışına karar verilebilmesi için, alacaklının borçluya karşı rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takibe başlamış ve bu takipte satış aşamasına gelmiş olması gerekir. Mahkeme, satış kararını İİK m. 297/II'deki usûle göre verirken, konkordato komiserinin görüşünü ve teşkil etmişse alacaklılar kurulunun muvafakatini almak zorundadır. 7327 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle alacaklılar kurulunun görüşü yerine muvafakatinin alınmasının zorunlu olması tartışmaya değerdir. Zira, bu suretle alacaklılar kurulunun yetkileri artırılarak, alacaklılara sağlanan korumanın kapsamı genişletilmiştir. Ancak, alacaklılara ilişkin bu koruma, konkordato mühleti verilmesi suretiyle borçluya sunulan avantajların onun aleyhine olmak üzere daraltılması sonucunu doğurmaz. Aksine, rehinli malın satılması, borçlunun konkordato projesi bakımından atıl nitelik taşıyan malının değerlendirilmesini sağlar ve kıymetini tamamen yitirmeden veya daha fazla masrafa yol açmadan malın satılması suretiyle malvarlığının azalmasını engeller. Nihayetinde, İİK m. 295/II'de rehinli malların paraya çevrilmesini belirli şartlar altında mümkün kılan düzenlemenin, borçlu, rehinli alacaklı ve diğer alacaklılar arasındaki menfaatler dengesini sağlamaya yönelik olduğu vurgulanmalıdır.

KAYNAKLAR

AKİL, Cenk, **Sorularla Adî Konkordato**, Ankara 2019, (“Konkordato”).

AKİL, Cenk, “Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları (28.02.2018 Tarih ve 7101 Sayılı Kanunla Yapılan Değişikliklere Göre”, **TBB** 2019/141, (s.227-252) (“Sonuçlar”).

ALBAYRAK, Hakan, **İflâs Dışı Adî Konkordatoda Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları**, Ankara 2020.

AKSOY, Mehmet Ali, “Yeni Bir Kurum Olarak Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni'nin Ticarî İşletme Rehni İle Karşılaştırmalı Olarak Değerlendirilmesi”, **ABD** Y.2018, S.1, (s.53-90).

ALTAY, Sümer/ESKİOCAK, Ali, **Konkordato ve Yeniden Yapılanma Hukuku**, 5.B., İstanbul 2019.

ARSLAN, Ramazan/YILMAZ, Ejder/TAŞPINAR AYVAZ, Sema/HANAĞASI, Emel, **İcra ve İflâs Hukuku**, 6.B., Ankara 2020.

ARSLANPINAR TAT, Tuğçe, “İcra Dairesi Tarafından Vaktinden Evvel Satış”, **TBB** Y.2020, S.151, (s.199-234).

ATAKAN, Murat Can, “Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehninin Sona Ermesi”, **SÜHFD** Y.2018, S.2, (s.397-441).

ATALAY, Oğuz/ATALI, Murat/ERDOĞAN, Ersin, “Üçüncü Kişi Rehniyle Güvence Altına Alınmış Olan Alacakların Borçlunun Konkordato Nisabında Dikkate Alınıp Alınamayacağı Meselesi” (<https://blog.lexpera.com.tr/ucuncu-kisi-rehniyle-guvence-altina-alinmis-olan-alacaklarin-borclunun-konkordato-nisabinda-dikkate-alinip-alinamayacagi-meselesi/>) (Erişim: 16.08.2021).

ATALI, Murat, “Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları”, **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör Prof. Dr. Muhammet Özkes, İstanbul 2018, (s.85-110).

ATALI, Murat/ERMENEK, İbrahim/ERDOĞAN, Ersin, **İcra ve İflâs Hukuku**, 3.B., Ankara 2020.

BAYDAK, Ecrin, **Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni**, İstanbul 2018.

BERKİN, Necmettin M., **İflâs Hukuku Dersleri**, İstanbul 1972.

BİLGİN, Mahmut, **İflâs, İflâsın Ertelenmesi, Konkordato ve Yargılama Usûlü**, 2.B., Ankara 2016.

BİLGİN, Hikmet, “6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'na İcra-İflâs Hukuku Açısından Genel Bir Bakış”, **TAAD** Y.2017, S.31, (s.619-657).

BÖRÜ, Levent, “Adî Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi”, **İNÜHFD** Y.2019, S.1, (s.173-186).

ÇİFTÇİ, Pınar, **İcra Hukukunda Menfaat Dengesi (Menfaat Dengesi)**, Ankara 2010.

DURAN, Rukiye, **Konkordato Mühleti ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları**, Ankara 2020.

ERMENEK, İbrahim, **İflâsın Erteleme**, 2.B., Ankara 2010.

GÖLE, Celal/AYDOĞAN, Gökhan, “Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu’nun Ticaret Hukuku Açısından Değerlendirilmesi”, **BATİDER** Y.2017, S.1, (s.5-51).

GÖKÇEN, Onurcan, **Konkordatoda Rehinli ve Finansal Kiralamaya Konu Mal ve Alacakların Hukuki Durumu**, Altınbaş Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.

GÜLER, Mikdat/KABAKÇI, Mahmut, “Adî Konkordatoda Rehinli Alacakların Hukuki Durumu”, **İBD** 2004/1, (s.88-104).

GÜMÜŞ, Mustafa Alper, “6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Bakımından Temerrüt Sonrası Haklar”, **Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Sempozyumu**, (Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi), 16 Şubat 2018, Ankara 2018, (s.199-225).

GÜRDOĞAN, Burhan, **Türk-İsviçre İcra ve İflâs Hukukunda Rehinin Paraya Çevrilmesi**, Ankara 1967.

HASIRCI, Hakan, “6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu’nun İcra ve İflâs Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi”, **BATİDER** Y.2017, S.2, (s.207-269), (“Rehin”).

HÄUSERMANN, Marco/HOFER, Urs, **Pfandrechte in der Insolvenz / III. Pfandrechte in der Insolvenz / 2. - 4., Sanierung und Insolvenz von Unternehmen VII, EIZ - Europa Institut Zürich 2016**, Swisslex (Erişim: 27.09.2021).

HUNKELER, Daniel/ WOHL, Georg J.: **Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs Art. 310 SchKG, SK - Schulthess Kommentar**, 4.Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3.Auflage von Carl Jaeger, 2017, Swisslex (Erişim: 26.09.2021).

KALE, Serdar, “7101 Sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflâs Dışı Adî Konkordato”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi** Y.2018, S.1, (s.213-269), (“Adî Konkordato”).

KALE, Serdar, **Yeni Konkordato Hukuku**, Editör: Prof. Dr. Selçuk Öztek, 2.B., Ankara 2019, ("*Yeni Konkordato*").

KOÇ, Evrin/KONURALP, Cengiz Serhat/CANDEMİR, Mehmet Ünsal, **7327 Sayılı Kanun İle 2004 Sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun Konkordatoya İlişkin Hükümlerinde Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi**, İstanbul 2021.

KREN KOSTKIEWICZ, Jolanta, **SchKG Kommentar Art. 124, Schuldbetreibungs- und Konkursgesetz mit weiteren Erlassen, OFK - Orell Füssli Kommentar** (Navigator.ch), 20. aktualisierte Auflage 2020, Swisslex (Erişim: 25.09.2021).

KURU, Baki, **İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı**, Ankara 2013.

KÖROĞLU, Anıl, "*Rehinli Malın Konkordato Mühleti İçinde Paraya Çevrilmesi Yasağı (İİK m 295)*", **İstanbul Hukuk Mecmuası**, 2020/1, (s.139-160).

MUŞUL, Timuçin, **İflâsın Ertelenmesi**, 2.B., İstanbul 2010.

OĞUZ, Sefer, "*Ticarî İşlemlerde Teslimsiz Tescilli Taşınır Rehni*", **Bankacılar Dergisi** Y.2017, S.100, (s.3-32).

OĞUZMAN, Kemal M./SELiÇİ, Özer/OKTAY ÖZDEMİR, Saibe, **Eşya Hukuku**, 16.B., İstanbul 2013.

ÖZEKES, Muhammet, "*Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı*", **7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler**, Editör Prof. Dr. Muhammet Özekes, İstanbul 2018, (s.43-83).

ÖZMUMCU, Seda, **Cebri İcra Hukukunda Pazarlık Suretiyle Satış**, İstanbul 2005.

ÖZTEK, Selçuk, "*Adî Konkordatoda Üçüncü Kişi Rehninin Akıbeti Hakkında Bazı Düşünceler*" (<https://legal.com.tr/blog/genel/adi-konkordatoda-ucuncu-kisi-rehninin-akibeti-hakkinda-bazi-dusunceler/>). (Erişim: 30.07.2021) ("*Adî Konkordatoda*").

ÖZTEK, Selçuk, **İflâsın Ertelenmesi**, İstanbul 2007 ("*İflâsın Ertelenmesi*").

PEKCANITEZ, Hakan, "*İflâsın Ertelenmesi*", **Prof. Dr. Hakan Pekcanitez Makaleler II**, İstanbul 2016, (s.19-68).

PEKCANITEZ, Hakan/ERDÖNMEZ, Güray, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, İstanbul 2018.

PEKCANITEZ, Hakan/SİMİL, Cemil, “Asıl Borçlu Hakkında Verilen İflâsın Ertelenmesi Kararı Üçüncü Kişiyeye Ait İpotekli Taşınmazın Satışına Engel Olur mu? (Karar İncelemesi)”, *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y.2016, S.2, (s.435-450).

PEKCANITEZ, Hakan/ATALAY, Oğuz/SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral/ÖZEKES, Muhammet, **İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı**, İstanbul 2021.

POSTACIOĞLU, İlhan E., **Konkordato**, İstanbul 1965.

SARISÖZEN, Serhat, **Konkordato**, 5.B., Ankara 2021.

SCHLEGEL, Roger/ZOPFI, Markus, **SchKG Art. 124, Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs SchKG, SK - Schulthess Kommentar**, 4.Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3.Auflage von Carl Jaeger, 2017, Swisslex (Erişim: 26.09.2021).

SEROZAN, Rona, “Taşınmaz Rehni”, *İÜHFİM* Y.2006, S.2, (s.301-324).

SİMİL, Cemil, **Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları**, İstanbul 2020.

SİRMEN, A. Lale, **Eşya Hukuku**, Ankara 2013.

SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral, “7101 Sayılı Kanunla Getirilmiş Değişiklikler Çerçevesinde Adî Konkordatoda Alacaklılar Kurulu”, **7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato**, *MİHBİR* 16. Antalya Toplantısı, 5-6 Ekim 2018, (s.107-121).

ŞAHİN, Çağatay Serdar, **Amerikan Hukuku İle Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları**, İstanbul 2020.

TANRIVER, Süha, **Konkordato Komiseri**, Ankara 1993 (“Komiser”).

TANRIVER, Süha, “4949 Sayılı İcra Ve İflâs Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un Adî Konkordato İle İlgili Hükümlerde Getirilmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti Ve Değerlendirilmesi”, *TBBĐ* 2004/51, (s.67-90), (“Değişiklik”).

TUNCER KAZANCI, İdil, “Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Kapsamında Kurulan Rehinlerde Rehinli Alacaklının Tatmin Edilmesi”, *İNÜHFD* Y. 2019, S.1, (s.73-86).

TUNÇ YÜCEL, Müjgan, **Konkordato Mühletinin Alacaklılar Bakımından Sonuçları**, İstanbul 2020 (“Mühletin Sonuçları”).

TUNÇ YÜCEL, Müjgan, **Banka Alacaklarının İpotegin Paraya Çevrilmesi Yoluyla Takibi**, İstanbul 2010 (“Banka”).

TUNÇ YÜCEL, Müjgan, “Üçüncü Kişinin Malı Üzerindeki Rehinle Temin Edilen Alacağın Konkordatodaki Durumu”, <https://blog.lexpera.com.tr/ucuncukisinin-mali-uzerindeki-rehinle-temin-edilen-alacagin-konkordatodaki-durumu/> (Erişim: 15.08. 2021).

ULUKAPI, Ömer, **Konkordatonun Feshi**, Konya, Mimoza 1998, (“Konkordato”).

ULUKAPI, Ömer, “Konkordatonun Sonuçları”, **SÜHFD** Y. 2000, S.1-2, s.9-61, (“Sonuçları”).

UMBACH-SPAHN, Brigitte/KESSELBACH, Stephan/BOSSART, Stefan, **Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Art. 297 SchKG, SK - Schulthess Kommentar**, 4.Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3.Auflage von Carl Jaeger, 2017, Swisslex (Erişim: 02.09.2021) (Umbach-Spahn/ Kesselbach/Bossart, Art. 297 SchKG).

UMBACH-SPAHN, Brigitte/KESSELBACH, Stephan/BOSSART, Stefan, **Kommentar zum Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs, Art. 298 SchKG, SK - Schulthess Kommentar**, 4.Auflage, basierend auf der 1911 erschienenen 3.Auflage von Carl Jaeger, 2017, Swisslex (Erişim: 27.09.2021) (Umbach-Spahn/ Kesselbach/Bossart, Art. 298 SchKG).

UYAR, Talih, **Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri**, Ankara 2019, (“Konkordato”).

UYAR, Talih, “Kıymeti Süratle Düşen veya Muhafazası Masraflı Olan Malların Pazarlıkla Satışı (İİK. mad. 113/II; 119/4)”, **Yargı Dünyası**, Y.2016, S.249, (s.23-28) (“Pazarlıkla Satış”).

ÜSTÜNDAĞ, Saim, **İflâs Hukuku**, İstanbul 2009 (“İflâs”).

ÜSTÜNDAĞ, Saim, **İcra Hukukunun Esasları**, İstanbul 2004, (“İcra”).

YEŞİLOVA, Bilgehan, [Selçuk Öztekin/Ali Cem Budak/Müjgan Tunç Yücel/Bilgehan Yeşilova/Serdar Kale], **Yeni Konkordato Hukuku**, 2. Bası, İstanbul 2019.

YILMAZ, Ejder, “Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu’na Göre Rehinli Alacaklının Alacağını Tahsil Etme Yolları”, **Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Sempozyumu** (Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi), 16 Şubat 2018, Ankara 2018, (s.227-258) (“Rehin”).

YILMAZ, Ejder, “Dünden Bugüne İcra İflâs Kanunumuz”, **SÜHFD** Y.2003, S.3-4, (s.9-45), (“Dünden Bugüne”).

YURTMAN, Hazalcan, **6750 Sayılı Ticarî İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu Uyarınca Temerrüt Sonrası Haklar**, İstanbul 2021.

